

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1936

ΑΡΙΘ. 1-2

ΦΩΤΙΟΣ Β'

Περί τὴν μεσημβρίαν τῆς 29 Δεκεμβρίου τοῦ λήξαντος ἔτους μετὰ μακρὰν νόσον ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τοῦ Φαναρίου Κωνσταντινουπόλεως ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Φώτιος ὁ Β'.

Τὸ ἄγγελμα τῆς τελευτῆς τοῦ ἐκλιπόντος Πρωθιεράρχου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας κατέθλιψε σύμπαντα τὸν ὀρθόδοξον κόσμον, ἡ ψυχὴ τοῦ ὁποίου ἐναγώνιος παρηκολούθει τὰ περὶ τῆς ὁσημέραι ἐπιδεινυμένης ἀσθενείας του θλιβερὰ ἐκ τῆς βασιλευούσης ἀγγέλματα. Διότι Φώτιος ὁ Β', οὐτινος ἢ εἰς τὸν θρόνον τοῦ μεγάλου Φωτίου ἀναρρησὶς μετὰ τόσης ἀγαλλιάσεως εἶχε χαιρετισθῆ οὐ μόνον δι' ὅπερ ἔφερε μέγα ὄνομα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πραγματικὴν ἱεραρχικὴν του ἀξίαν, ὄντως ἀνεδείχθη ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καθ' ἅπαν τὸ ἔξαετὸς διάστημα τῆς πατριαρχείας του. Πεπροικισμένος διὰ σπανίας θεολογικῆς καὶ ἐγκυκλοπαιδικῆς μορφώσεως ἀποτελῶν ζῶσαν καὶ κινουμένην βιβλιοθήκην διὰ τὴν εὐρείαν πολυγλωσσίαν καὶ τὴν τερασίαν του μνήμην φέρων πολλὰ καὶ βαθέα τὰ στίγματα μαρτυρικῶν αὐτόχρημα ἀγώνων ἀπὸ τῶν ἐπάλλεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους· πυκνὸς τὴν σύνεσιν, φιλόανθρωπος τὸ συναίσθημα, ἀσκητικὸς τὴν ζωὴν, ἐνθέου πίστεως μεστὸς καὶ ζήλου κατ' ἐπίγνωσιν ἔμπλεως, μετὰ βαθείας

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΦΩΤΙΟΣ Β'

πρωθιεραρχικῆς φρενὸς ἐκυβέρνησε τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ σκάφος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐν καιροῖς κατ' ἔξοχὴν χαλεποῖς, ἐφ' ᾧ καὶ ἀμερίστου ἀπήλαυε τοῦ σεβασμοῦ πασῶν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Διότι ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Φώτιος ἐν τῇ ἱεραρχικῇ του σεμνότητι κατεῖχε τῆς βαθέως πιστευσῆς ψυχῆς τὸ μυστικὸν νὰ διατηρῆ τὴν πρέπουσαν ψυμικὴν ἰσορροπίαν καὶ ἡρεμίαν ἐναντι τῶν πληγμάτων τῶν περιστάσεων, ἀληθινὸς θησαυρὸς χριστιανικῆς καρτερίας καὶ σιωπηροῦ ἡρωϊσμοῦ, τόσοσιν σωστικοῦ ἐν ἐποχαῖς κρισίμων κλυδωνισμῶν.

Οὐδένα δὲ διαφεύγει πόσον δεινοὶ τυγχάνουσι σήμερον οἱ καιροὶ καὶ ὀπόση, ἄρα, φρόνησις ἀπαιτεῖται νὰ ἀγρυπνῆ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης παρὰ τὸ εὐπαθὲς τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πηδάλιον.

Ὁ Φώτιος, παρὰ τὰς χαλεπὰς περιστάσεις ὑφ' αἷ διεκυβέρνησε τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον, ἠδυνήθη νὰ διατηρήσῃ ἀμείωτον τὸ κύρος αὐτοῦ καὶ νὰ διασώσῃ αὐτὸ ἀλώβητον. Ἐλάμπρυνεν ἀληθῶς τὸν ἐνδοξον θρόνον ὁ αἰμνηστός Πατριάρχης.

Ὅθεν δικαίως θρηνεῖται σήμερον ἡ μεγάλη τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἀπώλεια καὶ συμπενθεῖ μετ' αὐτῆς σύμπασα ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ Β', οὐ ἀγήρως εἶη ἡ μνήμη.

ΕΚΚΛΗΣΙΣ
ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Πρὸς τὸν ἱερόν Κλήρον καὶ τὸν εὐσεβῆ λαόν.

«Εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις»
(Μάρκ. 9,50)

Βυθῶς συγκεκινημένοι ἐκ τῶν ἀπειλούντων τὴν γενικὴν τοῦ κόσμου εἰρήνην σοβαρῶν κινδύνων, καὶ συμμετέχοντες κοινῆς εἰρηνευτικῆς προσπάθειας τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, καθήκον ἡμῶν θεωροῦμεν ὅπως ἀπευθύνωμεν τὴν παρούσαν ἔκκλησιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ ἐπὶ τοῦ ζωτικωτάτου τούτου ζητήματος.

Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀνάγκη διὰ μακρῶν νὰ περιγραφῆ ἡ κρίσιμος κατάστασις, εἰς ἣν περιῆλθεν ὁ κόσμος, διότι ὁπόση ἀπὸ χρόνου ἱκανοῦ ἀγωνία συνέχει τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν, ἐπὶ τῷ εὐλόγῳ φόβῳ τῆς διαταραχῆς τῆς παγκοσμίου εἰρήνης, ὁπόσην δὲ δίψαν οἱ λαοὶ αἰσθάνονται τῆς εἰρηνικῆς ἐν ὁμοίῳ συμβιώσεως μετ' ἀλλήλων, οἱ πάντες γνωρίζομεν καὶ ἰδίως ὅσοι τῶν προεσβυτέρων ἐγυῖθημεν τῶν πολλῶν πικριῶν τοῦ τελευταίου παγκοσμίου πολέμου καὶ αἰσθανόμεθα ἔτι βαθεῖαν τὴν ὀδύνην τῶν μεγάλων καὶ δυσθεραπεύτων τῆς τεραστίας ἐκείνης τῶν ἐθνῶν ἀφροσύνης. Λαοὶ χριστιανικοί, τοῦ αὐτοῦ Πατρὸς πλάσματα καὶ τοῦ αὐτοῦ ἐξαγοράσματα Λυτρωτοῦ, τοῦ ὑπὲρ πάντων ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ τὰς χεῖρας ἐκτείναντος καὶ πάντας στοργικῶς ἐναγκαλισθέντος, τὴν φύσιν αὐτῶν, τὴν κλήσιν καὶ τὸ θεῖον λυτῶν ἀπαρνηθέντες, ἐνεπλάκησαν εἰς διχοστασίας τσαύτης ἐκτάσεως καὶ ἐντάσεως, ὥστε νὰ δάκνωσι καὶ νὰ κατεσθίωσιν ἀλλήλους μέχρι τελείου ἀφανισμοῦ (Γαλ. 5, 15). Καὶ ἤγαγε μὲν ἡ συναίσθησις τοῦ ἀνθρωπολήθρου κινδύνου εἰς πολλὰς καὶ ποικίλας ἀποπειράς ἐμπεδώσεως τῆς εἰρήνης ἐν τοῖς λαοῖς, ἀλλ' ἐκ τῆς δημιουργηθείσης τελευταίως καταστάσεως καὶ τῶν ἀπειλουμένων κινδύνων δύναται νὰ προκύψωσι δεινὰ ἀπειροῦς χεῖρονα τῶν πρὸ εἰκοσαετίας δοκιμασθέντων, ἀποδεικνύεται δὲ ὅτι ἡ συνειδήσις τῆς εἰρήνης δὲν κατέστη ἔτι αἶτημα τῶν ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνιῶν οὔτε κατὰ τὰς διεθνεῖς αὐτῶν σχέσεις, ἀλλ' οὐδὲ καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς κύκλους τῆς ὁμογενείας. Διότι καὶ τὰς ὁμοιογενεῖς κοινωνίας ὀξεῖαι ἐσωτερικαὶ κατατρώχουσι διαμάχῃ, εἰς ἐμφυλίους ἄγουσαι παραγμούς, ὧν πείραν τὰ μάλιστα πικρὰν ἔχει δυστυχῶς ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν καὶ ὁ λαὸς ὁ ἑλληνικός.

Ἄλλὰ συνέλθωμεν, ἐπὶ τέλους, καὶ ἡμεῖς εἰς εἰς αὐτούς, οἱ τε Ἕλληνες καὶ πάντες οἱ χριστιανικοὶ καὶ οἱ μὴ τοιοῦτοι λαοί. Πρὸ μικροῦ ἐπανηγύρισε σύμπας ὁ χριστιανικὸς κόσμος τὴν ἀνάμνησιν τῶν γεγονότων τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Ἀυτρωτοῦ καὶ ὑπεμνήσθη ὁ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἀγγελικὸς ὕμνος, ὁ εὐαγγελιζόμενος εἰς τὴν ἐκ τῆς προχριστιανικῆς ἀλληλοκτονίας πολυστένακτον γῆν θεόπεμπτον τὴν εἰρήνην. Διότι τοῦ Θεοῦ ἡ ἐπίσκε-

ψις εἶναι, πρὸ παντός, εἰρήνης ἐπιφοίτησις εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ Θεὸς ἡμῶν εἶναι «Θεὸς εἰρήνης», «Κύριος εἰρήνης» καὶ «βασιλεὺς εἰρήνης» (Ρωμ. 15, 33. Β' Θεσσ. 3, 16 Ἐβρ. 7, 2), διότι, Ἀγάπη ὧν, τὴν ἀγάπην εἰς ἡμᾶς εἰσηγήθη, ἵνα ἐξ αὐτῆς προέλθῃ ὁ φυσικὸς τῆς καρπός, ἡ εἰρήνη. Ἡ εἰρήνη, λοιπόν, ἀπέτέλεσε τὸ Κύριον Αὐτοῦ εὐαγγέλιον (Ἐφ. 2, 17), διὸ καὶ «εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης» (6, 15) ἐξακρατηρίσθη ἡ διδασκαλία Αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο διδάσκων ἐνετέλλετο «εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις» (Μρ. 9, 50), τὴν εἰρήνην εἶχεν ὡς χαιρετισμόν, «εἰρήνη ὑμῖν» λέγων πάντοτε (Λκ. 24, 35 κλ.), χωριζόμενος ἀπὸ τῶν μαθητῶν ἀφῆκεν εἰς αὐτοὺς τὴν εἰρήνην Αὐτοῦ (Ἰω. ιδ, 27), ὅθεν καὶ εἰς τὸ σίγμα τῶν ἀποστόλων ἡ εἰρήνη ἐφέρετο ὡς ἡ κυριωτάτη τῶν πρὸς τοὺς πιστοὺς παρακελεύσεων καὶ ὑποθηκῶν. Διὰ τῆς «εἰρήνης» κατήρχοντο τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολῶν καὶ διὰ τῆς «εἰρήνης» αὐτὰς ἐπεσφράγιζον, ἐν γένει δ' ἀπαύστως παρήκουν ὅπως τὰ τῆς εἰρήνης διὰ ἰωσιν (Ρμ. 14, 19), «εἰρηνεύωσιν ἐν ἑαυτοῖς» καὶ, «εἰ δυνατόν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων» (Α. Θεσ. 10, 13. Ρμ. 12, 18), ἵνα ἡ μετ' αὐτῶν «ὁ Θεὸς τῆς ἀγάτης, καὶ τῆς εἰρήνης» (Β. Κορ. 13, 11) Ἡ εἰρήνη εἶναι εἰς τὸν καρπὸν τοῦ Πνεύματος μετὰ τῆς ἀγάτης καὶ τῆς χαρᾶς (Γαλ. 5, 22), ἀχώριστος γνωρίζεται ἀπὸ τῆς χάριτος, τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ ἐλέους (Ρμ. 14, 17. 15, 13. Α. Πε 1, 1. Ἰούδα 2), τῆς εἰρήνης δὲ συνοδὸς εἶναι καὶ ἡ ἀσφάλεια (Α. Θεσ. 5, 3), τὸ κύριον καὶ ἐναγωνιον τοῦτ' ἐπαγκόσμιον μέλημα τῆς παρουσίας μάλιστα γενεᾶς.

Ἡ εἰρήνη παρέχει ὄντως τὴν ἀσφάλειαν, ἐνῶ ἀντιθέτως ἡ διατάραξις τῆς εἰρήνης καὶ ὁ πόλεμος ἐπιφέρουσι τὴν ἀνατροπὴν τῶν κανονικῶν ὄρων τῆς ζωῆς καὶ ἀπεριγράπτους καταστροφάς. Ὑπὸ τὴν εὐλογητὴν εἰρήνην ἀναπτύσσεται καὶ ἀκμάζει ὁ πολιτισμὸς μεθ' ὅλων τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν. Ἡ δὲ φρίκη τοῦ πολέμου δὲν συνεπάγεται ἀπλῶς τὸν ὄλεθρον χιλιάδων ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀνοίγει δυσαναπλήρωτα χάσματα παντοίας φύσεως ἐν τῇ ζωῇ τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἐθνῶν, γεννᾷ τὸ μῖσος καὶ πᾶν κακὸν αἰσθημα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐθνῶν, δημιουργεῖ πάσας ἐκείνας τὰς συμφοράς, ἃς δοκιμάζει εἰσέτι ἡ ἀνθρωπότης ἐκ τοῦ πρό τινων ἐτῶν συνταραῖαντος αὐτὴν παγκοσμίου πολέμου. Φρίσσει τις ἀναλογιζόμενος ὅτι εἶναι δυνατόν καὶ πάλιν νὰ ἐξυπολυθῇ παρομοία συμφορὰ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἄς ἐπιδιώξωμεν, λοιπόν, τὴν εἰρήνην καὶ ἕκαστον ἄτομον καὶ εἰς ἕκαστος τῶν λαῶν καὶ πάντες ὁμοῦ οἱ λαοί, καθιστῶντες αὐτὴν μόνιμον συνειδήσιν. Μόνον ἡ ἀπόκτησις τοιαύτης συνειδήσεως τῆς εἰρήνης μετὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν δοτήρα τῆς εἰρήνης καὶ Σωτῆρα τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ προλάβῃ τὰς ἀνωμαλίας καὶ τοὺς πολέμους.

Εἰρήνην ἂς ἄγωμεν καὶ πρὸς ἀλλήλους, εἰρήνην ἂς ἔχωμεν καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, τὴν Εἰρήνην θεοποιήσαντες, ἔσεβον αὐτὴν ὡς θυγατέρα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, θεογενεῖς νομίσαντες αὐτὴν δώρημα καὶ τῆς δικαιοσύνης ἀπαύγασμα. Ἀφ' ἧς ὅμως «ὁ ποιήσας τὰ ἀμρότερα ἐν» ἀ-

πέβη «ἡ εἰρήνη ἡμῶν» (Ἐφ. 2, 14) ὡς «εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ» (Κολ. 1, 20), καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ἐν εἰρήνῃ (Α΄ Κορ. 7, 15), τὴν εἰρήνην, ὡς χριστιανοὶ ἤδη γνωρίζομεν πάντες ὡς δῶρημα καὶ χάριν καὶ ἐντολὴν τοῦ μεγάλου Εἰρηνοποιοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ εἰρηνοποιοῦ ὡς «υἱοῦ τοῦ Θεοῦ» μακαρίζοντος (Μθ. 5, 9). «Εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις», χριστιανοὶ ἀδελφοί. «Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δῶν ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντός ἐν παντὶ τρόπῳ ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν» (Β΄ Θ 3, 16).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰανουαρίου 1936

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἰπὸ τὸν τίτλον τοῦτον καὶ ὑπὸ τύπον διαχύτων σκέψεων ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου τῆς «Ἐκκλησίας» νὰ δημοσιεύωμεν τὰ ζωήροτα ἀποστάγματα ἐκείνης κατὰ Κυριακὴν ἀναγιγνωσκομένης Εὐαγγελικῆς Περιόπης. Ἐὰν κατορθώσωμεν καὶ σταγόνα τινὰ δρόσου νὰ ἐνσταλάξωμεν εἰς ψυχὴν ποιοῦσαν, καὶ ἀχλὺν τινα νὰ διαλύσωμεν εἰς καρδίαν ἀποροῦσαν, τῷ Θεῷ χάρις. Ἀναμφιβόλως, «τὸ καθέζεσθαι παρὰ τῇ πηγῇ» καὶ παρ' αὐτῆς ἀπ' εὐθείας ἀντλεῖν τὰ ζωογόνα τοῦ Εὐαγγελίου νάματα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀντικατασταθῇ καὶ διὰ τοῦ τελειοτάτου ἀγωγῶ. Καὶ εὐχόμεθα τοῦτο διαπύρως. Ἄλλ' ἐὰν καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ αἱ ἡμέτεραι σκέψεις χρησιμεύσωσιν ὡς σχοινίον καὶ ἀντήλημα διὰ τὸ φέρειν τοῦ Εὐαγγελίου, δὲν θὰ ἀποβῇ ματαία ἡ ἀδελφικὴ αὐτῆ συναντήληψις.

E. I. K.

Μάρκ. 1, 1—3.

Ἵτι ὁ Θεὸς «θέλει πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθειν», τοῦτο καὶ ἀπαξ καὶ δις διεκήρυξε. Καὶ οὐδὲ θέλει ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ καλεῖ τοὺς πάντας πρὸς σωτηρίαν δι' ὧν: Ἐκεῖνος οἶδε μέσων. Τοῦτο ἀκριβῶς στοχαζόμενος ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος ἔγραψεν: «ἀδελφοί, πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλα ὁ Θεὸς λαλήσας ἐν τοῖς Προφήταις, ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Υἱῷ». Καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συμβαίῃ ἄλλως. Ποῖός ποτε πατὴρ δὲν ἐπιθυμεῖ καὶ δὲν ενεργεῖ διὰ τοῦ τέκνου του τὸ καλόν; Πολλῶ μᾶλλον τοῦτο ἔχει τὸν τόπον του εἰς τὸν Οὐράνιον Πατέρα.

Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς διαφεύγει ὡς πρὸς τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας εἶναι τὸ μέρος τὸ ὁποῖον ἕκαστος ἡμῶν ἔχει εἰς αὐτό. Ὁ Θεὸς θέλει τὴν σωτηρίαν πάντων ἡμῶν, οὐχὶ ὅμως ἀνευ ἡμῶν. Καὶ διὰ τοῦτο, διὰ πολλοστὴν ταύτην φορὰν, ἐνῶ ἤδη ἐγγίζει ἡ ὥρα τοῦ κοσμοσωτηρίου ἔργου τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλει ὁ Οὐράνιος Πατὴρ «τὸν ἄγγελόν του πρὸ προσώπου του, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν του ἐμπροσθέν του». Καὶ ἡ κατασκευὴ αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ συνεισφέρει καὶ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ τοῦ ἰδιοῦ τοῦ ἑαυτοῦ του. Τί λογικώτερον, τί φυσικώτερον;

Ἐὰν εἰς τὸν Θεὸν ἀνήκει μόνον τὸ ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἰς τὸν ἄνθρωπον ἰδιάζει ἡ μετάνοια. Τόσον, ὥστε ἀνευ αὐτῆς εἶναι ἀκατανόητος προσωπικὴ σωτηρία. Τὸν ὅρον τοῦτον προλαμβάνει σοφῶς καὶ φιλανθρώπως ὁ Θεὸς νὰ γνωστοποιήσῃ διὰ στόματος

τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προφήτου, τοῦ Προδρόμου καὶ μετὰ ταῦτα Βαπτιστοῦ τοῦ θεανθρώπου Σωτῆρος: «Μετανοεῖτε», ἔλεγεν· «ἠγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν». Ἡ ἀπλαστός καρδία, ἡ ἀδιάφορος συνείδησις, ἡ ψυχὴ ἡ διψῶσα τὴν σωτηρίαν ἐγκολπύται καὶ δρατίτται ὡς οὐρανοπέμπτου σωσιβίου τῆς ἀληθείας ταύτης. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Πρόδρομος εἶχε τὴν εὐφρόσυνον εὐκαίριαν νὰ βλέπῃ περὶ ἑαυτὸν προστρέχοντα τὰ πλήθη, ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας χώρας καὶ τοῦς Ἰεροσολιμίτας, καὶ νὰ ἔξομολογῶνται τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ λαὸς διαισθάνεται ἐνίοτε τὴν ἀξίαν μεγάλων προσωπικῶν καὶ μεγάλων ἀληθειῶν, οὐδέποτε ἄλλοτε ἢ διαισθησις αὐτοῦ ὑπῆρξε τόσον ἀσφαλῆς καὶ δικαία καὶ σύμφορος, ὅσον ὅταν ἀνεγώριζεν ὅτι ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἔξομολόγησις ἀποτελοῦσι τὴν ἐκ μέρους αὐτοῦ ὑψηλοτέραν, εὐγενεστέραν καὶ ἀναγκαϊότεραν προσπάθειαν ἐν τῷ ἔργῳ τῆς σωτηρίας του.

Σπεύδει ὁ λαὸς ἐκεῖνος· καὶ σπεύδει ποῦ; Εἰς τὴν ἔρημον. «Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ». Πόσον ἡ λαϊκὴ αὐτὴ ὄρη διατρανοῖ τὴν ἀνάγκην τῆς σωτηρίας! Καὶ πρὸς ποῖον; Ἀνθρώπον ἐρημίτην, ταπεινόν, ἀπέριτον. «Ἦν γὰρ ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζῶντην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὴν αὐτοῦ». Οὐράνιον θέλητρον! Ἡ κατεσκληκυῖα ἐκεῖνη μορφή ἠδύνατο νὰ ἐμπνέῃ εἰς τὰς λαϊκὰς ἐκείνας μάζας ὄχι μόνον τὸν σεβασμόν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας καὶ τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην. Ἀπόδειξις πολὺτιμος καὶ σωτηριώδης ὅτι τὸ κῦρος καὶ ἡ εὐεργετικὴ ἐπιβολὴ ἐπὶ τῶν λαϊκῶν μαζῶν εἶναι ἄσχετα μὲ τὸ ἀξίωμα, μὲ τὴν καταγωγὴν, μὲ τὰς γνώσεις. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶπέ ποτε ὁ μακάριος Παῦλος, ὅτι «ἡ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται», τοῦτο βλέπομεν πλήρως ἐφαρμοζόμενον εἰς τὸν Πρόδρομον τοῦ Σωτῆρος. Ἡ δύναμις του ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἦτο τόσον μεγαλυτέρα, ὅσον κατ' ὄψην ἐφαίνεται ἀσθενῆς, ἐστερημένος, κατ' ἄνθρωπον, τῶν στοιχείων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἀσκοῦσι συνήθως τὸ ἐπὶ τοῦς ἄλλους ἐλκυστικὸν γόητρον. Ἀλλὰ τί ἰσχύουν τὰ ἀνθρώπινα ψιμύθια ἐκεῖ ὅπου ἐπισκιάζει ἡ χάρις; Καὶ ἀναμφιβισθητήτως, ἡ θεία χάρις εἶναι ἐκεῖνη ἡ ὁποῖα ἠλέκτριξε τὰ πλήθη διὰ μέσου τῆς ἀσκητικῆς τοῦ Προδρόμου μορφῆς. Ἀλήθεια, τῆς ὁποίας ἡ ἀξία εἶναι ἀνυπολόγιστος, ἰδιαίτατα διὰ τὸ ἱερατεῖον, καὶ πρωτίτως διὰ τοὺς κήρυκας τοῦ λόγου τοῦ Εὐαγγελίου.

K.

Ματθ. 4, 12—17.

Πολλάκις ἔχει ὁμολογηθῆ ὅτι οἱ ἀγῶνες οἱ εὐγενεῖς ἐπιβάλλουσι θυσίας. Εἰς τὸν εὐγενέστερον τῶν ἀγῶνων, εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἐμφωλευόντος εἰς τὰ στήθη τῆς ἀνθρωπότητος κακοῦ, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς καὶ Πρόδρομος, εἶναι ἐν ἐκ τῶν τιμωτέρων ἐκείνων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως θυμάτων, τῶν ἀξίων νὰ ἐμπνέωσι καὶ νὰ χειραγωγῶσιν ἀεῖποτε τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτῳ εὐγενεῖς ψυχὰς εἰς τὸν δρόμον τοῦ καθήκοντος. Ἐρημίτης αὐτός, ἄνθρωπος ἀπλοϊκώτατος κατὰ τὴν ἐμφάνισιν, τέκνον ἐνὸς χωρικοῦ ἱερέως, εἶχε τὴν διάνοιαν πολλῶ διαυγεστέραν, τὴν κρίσιν ἀπείρως ὀρθότεραν καὶ τὴν καρδίαν εἰς

ἀσυγκρίτως ἀνυπέρβλητον βαθμὸν ἀγνωτέραν ἀπὸ ἐκείνου, οἵτινες «ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων οἰκοῦντες» ὄφειλον ἀπὸ γε τῆς θέσεώς των νὰ εἶναι λύχνοι ἠθικοῦ βίου διὰ τὰ πλήθη. Τοιαῦτα εἶναι τῆς θείας χάριτος τὰ λαμπρὰ καὶ χαλίβδινα δημιουργήματα!

Ὁ Ἰωάννης «παρεδόθη»! Καὶ μετ' οὐ πολὺ ἢ κεφαλὴ του θὰ εἶναι «ἐπὶ πίνακι». Τί πρὸς τοῦτο; Ἡ ψυχὴ του ἦτο ἀδέσμευτος. Τὸ ἔργον του, τὸ εἶχε τελειώσει. Τὸ καθήκον του, τὸ ἐξεπλήρωσεν. Ὁ λαὸς εἶχεν ἤδη ἐνωπισθῆ τὸ τρισχαρμόσυνον ἐκεῖνο ἄγγεγμα ἀπὸ τὰ χεῖλη του ὅτι «ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν Οὐρανῶν». Τὸ κήρυγμα τῆς μετανοίας εἶχεν ἤδη ρίψει ὄϊζας βαθείας εἰς τὰς εὐσεβούσας ψυχὰς καὶ ἡ ὁδός, τὴν ὁποίαν ὁ «ἔνσαρκος ἐκεῖνος τοῦ Θεοῦ ἄγγελος» ἐστάλη ἵνα «κατασκευάσῃ ἔμπροσθεν τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου» εἶχεν ἤδη ἐτοιμασθῆ. Μὴ δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀνακόψῃ τὰς βουλὰς τοῦ Κυρίου; Διὰ τὸν μάρτυρα τοῦ καθήκοντος ἦτο ἀρκετὸν ὅτι ἀπεσπᾶτο ἀπὸ τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ δράσεως καὶ ὅτι ἀπήρχετο τοῦ κόσμου τούτου φέρων μεθ' ἑαυτοῦ ὡς τὸν λαμπρότερον φωτιστέφανον τὴν περὶ αὐτοῦ μαρτυρίαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν ὅτι: «ἐν γεννητοῖς γυναικῶν οὐ γεγέννηται μείζων Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ».

Ὁπίσω αὐτοῦ, κατὰ τὴν πρόρρησιν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, «ἔρχεται ὁ ἰσχυρότερός του» ἐπὶ τοῦ σίβου τῆς δημοσίας δράσεως. Ἐκεῖνος, τοῦ ὁποίου, ὡς ἔλεγε, δὲν ἦτο ἱκανὸς «τὰ υποδήματα βαστάσαι». Καὶ οἶονεὶ στέφων οὗτος τὸν ἥρωα τοῦ ἱερωτέρου καὶ ὑψηλοτέρου τῶν καθηκόντων, καὶ ἐπιβραβεύων τὴν θεοφιλῆ αὐτοῦ σταδιοδρομίαν, ἄρχεται τοῦ κοσμοσωτηρίου αὐτοῦ ἔργου δι' αὐτῶν ἐκείνων τῶν βαρυσημάντων λέξεων, τὰς ὁποίας ὁ Βαπτιστὴς αὐτοῦ καὶ Πρόδρομος εἶχεν ἀνὰ τὸ στόμα, καὶ ἐν ὀνόματι τῶν ὁποίων «παρεδόθη» καὶ μετ' οὐ πολὺ «ἐθανατώθη». «Μετανοεῖτε», ἤρχισε νὰ κηρύσσει καὶ νὰ λέγῃ ὁ Χριστός: «Μετανοεῖτε» ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἐπικυρῶν τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ἐν ὧσιν μάλιστα ὅτι τοῦ κηρύγματος τούτου ὑπῆρξεν ἐκεῖνος θῦμα, βεβαίως ὅτι: οὐδεμία ἄλλη ὁδὸς ὑπάρχει σωτηρίας καὶ ὅτι: οἱ ἐν ὀνόματι τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ δρῶντες καὶ κινούμενοι, οἱ ἐργάται τοῦ ἀμπελώνου τοῦ Κυρίου, οἱ προσηλωμένοι εἰς τὴν ἀνθήσιν τῆς «βασιλείας τοῦ Θεοῦ» ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν ἔχουσι παρὰ ταύτην πρωτίστως νὰ βαδίσωσι τὴν ὁδόν. «Μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίστω», ἔλεγεν ὁ Πυθαγόρας δι' ὅσους ἤθελον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν σχολὴν του. «Μηδεὶς ἀμετανόητος εἰσίστω» θὰ εἶναι πάντοτε τὸ ἔμβλημα ἐν τῷ σωτηριῶδει ἔργῳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς. Τὸ παράδειγμα τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου, Ἐπισκόπου Μεδιολάνων, παράδειγμα, διὰ τοῦ ὁποίου κατέστησεν ἐμπράκτως ἀντιληπτόν εἰς τὸν πανίσχυρον αυτοκράτορα Θεοδοσίον τὸ «μηδεὶς ἀμετανόητος εἰσίστω», εἶναι στάσις λειτουργοῦ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ ὑποδειγματικὴ καὶ ἀνταξία τῶν προσδοκιῶν τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κ.

ΔΩΡΕΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

ΕΙΣ ΤΟ ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ὁ καθηγητὴς τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἀμίλλας Ἀλιβιζᾶτος ἐδώρησε πρὸ τινος εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῶν χειρογράφων τοῦ θεολογικοῦ σπουδαστηρίου τρία χειρόγραφα. Ἡ θεολογικὴ σχολὴ λαβοῦσα γινώσιν τῆς δωρεᾶς ταύτης ἠύχαρίστησεν ἐγγράφως τὸν δωρητὴν. Τὰ δωρηθέντα χειρόγραφα εἶναι τὰ ἀκόλουθα.

1.

Χειρόγραφον ἐσταχωμένον διὰ χάριτος, ἀκέφαλον καὶ κολοβόν, ἀποτελούμενον νῦν ἐκ φύλλων 52 (0, 21×0,15) ἀριθμηθέντων ὑπ' ἐμοῦ. Ἐκτὸς τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἔχουσιν ἐκπέσει φύλλα τινά. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο περιέχει τὰς ἐξῆς ἀκολουθίας ἁγίων.

α' (φ. 11α—33α). «Μηνὶ Μαῖω ι'. Τὴν ἐπάνοδον ἐορτάζομεν τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας τοῦ θαυματουργοῦ.»

Ἐν φύλλῳ 33β ὑπὸ νεωτέρας χειρὸς
«Πρὸς τὸν συγγράψαντα τὴνδε τὴν φελάδα.
Ἱεροθέτης Χαρολάμπης ὑπάρχων
τῇ χαρᾷ λάμπει τῆς αὐτοῦ ὑπουργίας.

Ἐτεροι τῷ αὐτῷ

Θεῖαν βιωτὴν ἱερὰν τε διάγων
ἐσθλοτέραν δὲ τῆς ἄλλων ἱερῶν
εὐτυχῶς οὐκοῦν ἀγλαίαν ἐν πόλῳ
τὴν αἰδίου βιωτῆς ἀπολαύσει»

γ' (φ. 34α—42α). «Μαΐου ι'. Ἐτέρα ἀκολουθία τοῦ τιμίου λειψάνου τοῦ ἁγίου Νικολάου»

δ' (φ. 42α—51α). «Τῇ γ' τῆς Διακαινισίμου ἀκολουθεία τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.»

Ἄξιον ἀντιγραφῆς εἶναι ἐνταῦθα τὸ συναξάριον τῆς ἀνακομιδῆς τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Νικολάου, τὸ περιεχόμενον ἐν τῇ πρώτῃ (φ. 27α—28β) καὶ τῇ δευτέρῃ ἀκολουθίᾳ (φ. 37β—38β), ὡς περιέχον ἱστορικὰς τινὰς εἰδήσεις ἀξίας προσοχῆς.

Φυλ. 27α—28β. «Ταύτην τὴν ἱερὰν ἐπάνοδον τοῦ θαυματουργοῦ Νικολάου, καθ' ἕκαστον χρόνον, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν, ἐπαρελάβωμεν λαμπροφανῶς ἐορτάζειν καὶ τιμᾶν· θεῖα γὰρ τίς εἰκονομία εἰπεῖν λέγοι. Τὸ παννακλήρατον καὶ ζωαρχικώτατον σῶμα τοῦ παμμάκαρος, τὸ μῦρον εὐωδίας πλήρες εὐωδιάζων καὶ νοερῶς τοῖς πιστοῖς καθ' ἑκάστην ὑπερῷ ἐκχεῖται. Διαβαίνωντας τὴν γῆν διὰ θαλάσσης, ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἀπὸ πόλεις καὶ χώρας καὶ νήσους ἀγιαζωντας καὶ εὐλογῶντας πάσις ὁρθοδόξοις χριστιανοῖς. θαῦμα ὄντως παράδοξον ὡς θαυμασιῶς ἐν ἁγίοις αὐτοῦ ὑπάρχων Κύριος, ὡς ἀετὸς ὑπεῖν ὑπόπτειρος διεπέτασεν εἰς μακρὰ πελάγει ἀπερῶντας ἐν ποντὶ τόπῳ τὸ τιμιώτατον καὶ πανάγιον αὐτοῦ λείψανον. Ὅθεν καὶ εἰς πάσα τόπον πανυχίους ὕμνοις ἐν ἐκείνῃ τῇ εἰμέρᾳ προσδέχεται ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῆς θείας μνήμης αὐτοῦ. Ὅμοίως δὲ καὶ ἡμεῖς ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέρασεν ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν νίσσον ταύτην ἐκτελοῦμεν ἐορτὴν θαυμασίον καὶ ψαλμοῖς καὶ

ἕμνοις αὐτῷ προσφέρωμεν, ὑμνοῦντες τὸ ἅγιον λίψανον, δεόμενοι αὐτοῦ, ἵνα πρεσβεύσει τὸν ἕνα ἐν Τριάδι Θεόν, ὡς παροησίαν ἔχων πολὴν, ἵνα οὐσθῶμεν τῶν ἀνομιῶν ἡμῶν. Ναὶ ἅγιε τοῦ Θεοῦ καὶ θαυματοργε Νικόλαε, κιβέρνησον τὴν ζωὴν ἡμῶν καὶ πρόσδεξι τὴν ἐσχράν μας δέησιν καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν δδήγησον. Ταῖς τοῦ σοῦ ἱεράρχου πρεσβείαις Χριστέ ὁ Θεὸς ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἄμην»

Φύλ. 37β—38β «Τῷ αὐτῷ μηνὶ κ' ἐορτάζωμεν καὶ σήμερον, καθάπερ καὶ εἰς τὰς ι' Μαΐου, τὴν ἀπὸ τῶν Μύρων εἰς πόλεις καὶ κώμας ἔλευσιν τοῦ ἐν θαύμασι σώματος τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου. Ὡς ἔχομεν παραδόσιν διαφερόμενον πανταχοῦ τὸ τρισόβλιον λείψανον τοῦ παμάκαρος καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπεκρότησεν ἅπαξ ὁ ὀρθόδοξος λαὸς τοῦ Χριστοῦ τελείαν ἐορτὴν τοῦ ἀγίου εἰς δόξαν αὐτοῦ καὶ μεγαλοπρέπειαν τῶν ἐξαισίων θαυμάτων αὐτοῦ τὸ ἄπειρον πέλαγος, καθάπερ καὶ τῆς τελείας αὐτοῦ μνήμης εἰς τὰς στ' Δεκεμβρίου. Ὁμοίως ἐδιάβη καὶ ἀπὸ τὴν νῆσον Κεφαλληνίας εἰς τὰς ι' Μαΐου καὶ ἐορτὴν λαμπρὰν συνεπεκρότησε πᾶσα ἡ νῆσος Κεφαλληνίας δοξάζουσα Χριστὸν τὸν Θεὸν τὸν ἐκ παρθένου ἦλιον ἡμῖν ἐπιφανέντα μεγαλήνουσα διπλὴν ἐορτὴν τοῦ αὐτοῦ θεράπωντος τὴν ὑπερφυεῖ καὶ θαυματοποιὸν αὐτοῦ ἔλευσιν καὶ αὐτὴς θαυμάτων ἀπειρῶν αὐτοῦ διάβασιν. Ὡσαύτως καὶ σήμερον θεία νεύσει καὶ εὐλαβείᾳ τριπλὴν ἐορτὴν καὶ φαιδροτάτην πανύγηριν ἐπικοποῦμεν τοῦ ἀγίου ψάλωντας τὴν νεωστὶ ἀκολουθείαν γενομένην ἐν πόλει Κερκύρα ἐορτάζουσα σήμερον τὴν ἔλευσιν τοῦ ἀγίου ἀπὸ τῶν Μύρων εἰς Κέρκυραν. Ἄλλὰ καὶ εἰς τὰ μέρη τῆς Λιβυαδίας εἰς κόμην Δύστομον, ὅπου καὶ θεῖος παλαιὸς ναὸς τοῦ θαυματοργοῦ Νικολάου εἰς Ἄσπρα ὀσπίτια λεγόμενον καὶ παρὰ θάλασσαν ἐορτάζουσι λαμπρὰ λαμπρῶς τὸν ἅγιον σήμερον καὶ εἰς ἄλλα πολὰ μέρη καθὼς φανερώνη σήμερον καὶ τὸ Ἀνθολόγιον τὴν ἐορτὴν τοῦ ἀγίου. Ταῖς τοῦ ἱεράρχου πρεσβείαις, Χριστέ ὁ Θεὸς σωματικῶν τε καὶ ψυχικῶν κυνδύων παντεῶν ἐλευθέρωσον καὶ σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων. Ἄμην».

2.

Χειρόγραφον ἐσταχωμένον διὰ βύρσης μετὰ ξυλίων πινακιδίων ἀποτελούμενον ἐκ φύλλων 214 (0, 21×0,15) ἀριθμηθέντων ὑπ' ἐμοῦ. Ἐν ἀρχῇ ἔχουσιν ἀποσισθῆ πολλά φύλλα, ἐπίσης δὲ καὶ ἐν τῷ μεταξῷ. Τὸ περιεχόμενον τοῦ χειρογράφου τούτου εἶναι τὸ ἀκόλουθον.

α'. (φ. 1α—65α). «Γρηγορίου Νανζιανζινοῦ τοῦ Θεολόγου περὶ φιλοπρωχίας». Μετὰ διαστίχου ἐξηγήσεως.

β'. (φ. 66α—94α). Γρηγορίου Νανζιανζινοῦ τοῦ Θεολόγου περὶ φιλοπρωχίας»

Ἄρχ. «Συμβουλευτικὸς μὲν ὁ παρὼν λόγος προτρέπόμενος εἰς φιλοπρωχίαν καὶ φιλανθρωπίαν καὶ συμπάθειαν τῶν νόσφ καμνόντων».

Ἐν τέλει «Τέλος τοῦ περὶ φιλοπρωχίας λόγου τῆ τοῦ Χριστοῦ ἐνδυναμώσσει, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἄμην»

γ'. (φ. 95α—116β) «Ἐξηγήσεις τοῦ εἰς τοὺς Μακκαβαίους λόγου τοῦ Νανζιαζινοῦ».

Ἄρχ. Οἱ μὲν μετὰ Χριστὸν μαρτυρήσαντες δῆλόν ἐστιν ὅτι εἰσὶ μάρτυρες, οἱ δὲ Μακκαβαῖος τί εἰσιν, οὐκ εἰσὶ μάρτυρες; Διότι ἢ ὁμηγύρις, συνάθροισις, μνήμη, ἐορτὴ αὐτῆ ἢ σημερινή.

Ἐν τέλει «Ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἰουνίου ιζ' αψιπζ'»

δ'. (φ. 117α—152α). «Τοῦ Βασιλείου τοῦ μεγάλου ὁμιλία πρὸς τοὺς πλουτοῦντας». Μετὰ διαστίχου ἐξηγήσεως.

Ἐν ἀρχῇ «αψιπα' Δεκεμβρίου γ'» καὶ ἐν τέλει

«Τέλος τοῦ εἰς τοὺς πλουτοῦντας λόγου τοῦ μεγάλου Βασιλείου. Μαρτίου ιζ' αψιπβ'».

Ἐν Φουρνᾷ τῶν Ἀγραφῶν»

ε'. (φ. 153α—180β). «Τοῦ μεγάλου πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου πρὸς τοὺς νέους παραίνεσις ὅπως ἂν ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων. Ἐξηγήσεις»

Ἄρχ. «Ὡ φίλτατα καὶ ἡγαπημένα μοι τέκνα, ἐκεῖνα ὁποῦ παρακινουῖσι, παροτρύνουσι, προτρέπουσιν ἐμένα»

Ἐν τέλει «Τέλος καὶ τῷ Θεῷ χάρις καὶ τῇ Θεομήτορι κλέος καὶ τῷ μεγάλῳ τούτῳ πατρὶ Βασιλεῖῳ εὐχαριστία».

στ'. (σ. 181α—207α). «Ἐξηγήσεις τοῦ τοῦ μεγάλου Βασιλείου λόγου εἰς τὸ πρόσθετος σεαυτῷ»

Ἄρχ. Ὁ παντοδύναμος Θεός, ὁποῦ ἔκτισεν, ἐποίησεν, ἐπλασεν ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἔδωκε, παρέσχεν, ἐχάρισεν εἰς ἡμᾶς».

ζ'. (φ. 208α—214α). Ἐλλειπόντων φύλλων τινῶν ἄρχ. «νέαν προσωμίσθημεν ἀπλανῆ τρίβον ἄγουσαν ἀπόσιτον εἰς θυμηδίαν» μετὰ διαστίχου ἐξηγήσεως.

3.

3. Χειρόγραφον ἐσταχωμένον διὰ χάριτος, ἀποτελούμενον ἐκ σελίδων 137 (0,17×0,11), ὧν τινες ἔχουσι μείνει ἄγραφοι. Τὸ περιεχόμενον τοῦ χειρογράφου τούτου εἶναι τὸ ἀκόλουθον.

α'. (σ. 3—33). «Ἀκολουθία τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ», ἧς προτάσσονται τὰ ἀκόλουθα.

«Ἡ παρούσα διάταξις τοῦ μικροῦ ἁγιασμοῦ ἐστὶ μὲν ἀπαράλλακτος τῆ οὔσης ἐν τῷ παλαιῷ τύπῳ τοῦ ἀγίου Ὄρους, τὰ νῦν δὲ ἐκδίδεται τύπῳ πρὸς χρῆσιν τῶν τε ἱερῶν καὶ ἱερομονάχων, ἐν ἧ τίθεται ἢ ἐν τῷ τυπικῷ εὐρισκομένη εὐχή, τὸ κατὰ δύναμιν διορθώσαντες τὰς ἐκ τῶν γραφῶν οὐ καλῶς τεθέντα καὶ οὐχὶ ἡ τοῦ εὐχολογίου ὡς ἀριδῆλως σαφεστέραν δεικνύουσα τὴν εὐλόγησιν τῶν ὑδάτων. Λάβε ἄρα εὐγνωμόνως καὶ εἴ τι ἔχει ὡς οὐκ ἔδει ἀπόδως τῆ ἀνθρωπίνῃ ἀσθενείᾳ. Ἐρρωσο».

Ἐὐμαρτωλὸς παρὰ πάντων Ἀνθιμος».

β'. (σ. 33—38). «Ὑμνος κατ' ἀλφάβητον διὰ στίχων εἰς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν Θεοτόκον. Ἦχος α' τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν ἕως ἡἴρον πρωτόβαρον».

Ἄρχ. Ἄνοιξον δέομαι ἀγνή τὰ ταπεινά μου χεῖλη γ'. (σ. 39—41). «Ἦχος α' τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν ἕως ἡἴρον πρωτόβαρον»

Ἄρχ. Δέσποινα πάντων δέσποινα καὶ πάντων ὑπερέτρα.

δ'. (σ. 41—54). «Εὐχαὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μάμαντος λεγόμεναι εἰς πᾶν εἶδος ἀρρωστίας, εἰς βασκανίαν καὶ μαγείας καὶ φαρμακίας καὶ χολέρας».

Ἄρχ. Ἐπικαλούμεθά σε τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν

ε'. (σ. 54—58). «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους λεγομένη εἰς τὰς νόσους τῶν βοῶν»

Ἄρχ. Εὐχαριστῶ σοι Κύριε ὁ Θεός μου στ'. (σ. 58—61). «Εὐχὴ ὅταν μέλλῃ ἀποδημῆσαι τις ἐν ταξιδίῳ»

Ἄρχ. Ὁ Θεὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ἡ ἀληθινὴ καὶ ζωηρὰ ὁδὸς

ζ'. (σ. 61—70). «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Μοδέστου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων λεγομένη εἰς πᾶσαν θανατηφόρον ἀσθένειαν καὶ βλάβην βοῶν, ἵππων, ὄνων, ἡμιόνων, προβάτων, αἰγῶν, μελισσῶν καὶ τῶν λοιπῶν ζώων».

Ἄρχ. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός
η'. (σ. 70—73). «Εὐχαὶ λεγόμεναι εἰς χωράφια καὶ κήπους καὶ ἀμπελῶνας, εἰ συμβῆ βλάπτεσθαι ὑπὸ ἐρπετῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν».

Ἄρχ. Χρὴ γίνεσθαι λειτουργίαν καὶ ἀπεινὴν κανδήλαν.

θ'. (σ. 73—88). «Εὐχὴ ἱκετήριος πρὸς τὸν ἅγιον Τρύφωνα, εἰ συμβῆ βλάπτεσθαι τὰ χωράφια καὶ κήπους καὶ ἀμπελῶνας ὑπὸ ἐρπετῶν καὶ ἀκρίδων καὶ ζουφίων»

Ἄρχ. Πρῶτον γενέσθω ἡ τάξις ἡ διοριζομένη ἐν τῷ Εὐχολογίῳ.

ι'. (σ. 88—110). «Εὐχαὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Μάμαντος λεγόμεναι εἰς τοὺς βόας, ὅταν πέσῃ θάνατος καὶ τελευτῶσι».

Ἄρχ. Ἴδοὺ ἐγὼ ὁ ἀμαρτωλὸς καὶ ἐλάχιστος Μάμας
ια'. (σ. 112—116). «Χερουβικὰ σύντομα. Τὸ παρὸν ἐμελουρήθη παρὰ Πέτρου Λαμπαδαρίου. ἤχος α. πα.

ιβ'. (σ. 129—132). «Εὐχὴ τοῦ ἁγίου Ὑπατίου εἰς ζῶα.

Ἄρχ. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν
ιγ'. (σ. 132—134) «Τὸ παρὸν ἰδιόμελον ψάλλεται εἰς τὸ ἅγιον Ἐλαιον»

Ἄρχ. Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἡ ἀκένωτος πηγὴ τοῦ ἔλεους.

Ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου χειρογράφου ἐκδίδω τὸν καὶ ἀλφάβητον ὕμνον εἰς τὴν Θεοτόκον, τὸν καταλαμβάνοντα τὰς σελίδας 33—38.

«Ὑμνος κατὰ ἀλφάβητον διὰ στίχων εἰς τὴν ὑπεραγίαν δέσποιναν Θεοτόκον. ἤχος α' τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν ἢ εἰς ἤχον πρωτόβαρον.

Ἄνοιξον δέομαι ἀγνή, τὰ ταπεινά μου χεῖλη
τοῦ ἀνομνεῖν καὶ ἐπαινεῖν τὰ σὰ καὶ ἀναγγέλλειν.

Βάτον σε εἶδε Μωϋσῆς καὶ πλάκα γεγραμμένην
μέ τὸ δακτύλι τοῦ Θεοῦ εἶσαι ζωγραφισμένην.

Γένος ἀνθρώπων σε ὕμνεϊ καὶ τάξεις τῶν ἀγγέλων
χαῖρε εἰρήνη καὶ χαρὰ, δόξα τῶν ἀρχαγγέλων.

Δῶρον προσφέρω λογικὸν κόρη χαριτωμένη
κυρία καὶ βασίλισσα ὑπερδεδοξασμένη.

Εὐχαριστῶ σοι δέσποινα ποῦ σ' ἔχω βοηθείαν
σὴν θάλασσαν ὑπέρημαχον, σὴν γῆν παρηγορίαν.
Ζωὴ ὑπάρχεις καὶ χαρὰ καὶ τῶν Πατέρων κλέος

καὶ θαυμαστὸν παλάτιον τοῦ μόνου βασιλέως.

Ἡ τὸν Χριστὸν κηύσασα, τὸν πειρητὴν τοῦ κόσμου
βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ τῆς γῆς καὶ τοῦ νοός μου.

Θαυμάστωσον τὴν χάριν σου ποῦ σ' ἔχομεν μητέρα
καὶ φύλαξόν μας δέσποινα νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν.

Ἰασαί με τὸν δοῦλόν σου κόρη χαριτωμένη
καὶ φώτισόν μου τὴν ψυχὴν, μόνη εὐλογημένην.

Κυρία μου καὶ δέσποινα παρηγορήτισσά μου
ὅποταν σε παρακαλῶ, φθάνεις βασίλισσά μου.

Λαμπάδα εἶσαι φωτεινὴ, φύλαξον, λάμπρονόν με
ἐλέησόν με πάναγνε καὶ ἐλευθέρωσόν με.

Μαρία κυριώνυμε, ὕμνος τῶν ἀσωμάτων
χαῖρε πηγὴ, χαῖρε ἀλλή τῶν λογικῶν προβάτων.

Ναὸς Θεοῦ πανάγισ καὶ καλλονὴ ἀγγέλων
χαίροις σοι ἔφη Γαβριήλ, χαρὰ τῶν ἀρχαγγέλων.

Ξένον θαῦμα παράδοξον πῶς ἦλθεν ὁ Θεός μου,
καὶ ἐσαρκώθη ὑπὸ σου ὁ ποιητὴς τοῦ κόσμου.

Ὁ Γαβριήλ ὁ θαυμαστός εἰς Ναζαρετ τὴν πόλιν
τὸ χαῖρε προσεφάνει σοι, καθὼς τὸ ξεύρουν ὄλοι.

Παράδεισε πανθαύμαστε, κατάκαρπος ἐλαία
χαῖρε ὅπου ἐγέννησες Χριστὸν τὸν βασιλέα.

Ράβδος, ὅπου ἐβλάστησες τὸν πάντων πλαστοουργόν μου
τοῦ οὐρανοῦ τε καὶ τῆς γῆς Κύριον καὶ Θεόν μου.

Στέφανος δωδεκάστερος εἶσαι χαριτωμένη
φέρων χαρὰς μηνύματα πάση τῇ οἰκουμένῃ.

Τιμιωτέρα Χερουβειμ καὶ πάνταν ἀνατέρα
παντός τοῦ κόσμου δέσποινα καὶ τοῦ Θεοῦ μητέρα.

Ὑψηλοτέρα οὐρανῶν ὑπερκαθαρωτέρα
τῶν οὐρανίων στρατιῶν εἶσαι τιμιωτέρα.

Φέγγους ἡλίου ὄρατος λαμπροφωτεινοτέρα
χαῖρε ὅτι ἐφάνηκες καθέδρα ὑπερτέρα.

Χαῖρε σεμνὴ περιστερά, ὑπερευλογημένη
χαῖρε Ἀδάμ ἀνοίξασα πύλην τὴν κεκλεισμένην.

Ψαλτήριον εἶσαι τοῦ Δαβὶδ καὶ τῆς κινύρας θαῦμα
ὄργανον δωδεκάχορδον καὶ Σολομῶντος ἄσμα.

Ἄ παναγία δέσποινα δέξου μου τοῦ ἀθλίου
τὸν ὕμνον τὸν σμικρότατον δούλου σου τοῦ ἀρχαίου.

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΤΟ ΜΙΝΙΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΤΗΣ Ι. ΣΥΝΟΔΟΥ

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Α' ἐν Ἐπιδαύρῳ τῇ 20ῇ Δεκεμβρίου 1821 συνελθοῦσα Ἑλληνικὴ Ἐθνοσυνέλευσις, ἔχουσα βαθυτάτην συναίσθησιν τῆς ἀξίας τῆς θρησκείας, ἐκτὸς τῆς διατάξεως τὴν ὁποίαν ἀνέγραψεν εἰς τὸ ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1822 ψηφισθὲν προσωρινὸν πολίτευμα τῆς Ἑλλάδος, ὅτι «ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ κ. λ. π.», ὄρισεν καὶ Μίνιστρον (Ὑπουργόν) τῆς Θρησκείας πρὸς ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἡ διοίκησις τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἀνετέθη εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Ἀνδρούσης (ἐν Μεσσηνίᾳ) Ἰωσήφ, διατελέσαντα μέλος τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας¹.

1. Πρὸβλ. Χρυσ. Παπαδοπούλου, (Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν), Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι, 1920, σελ. 23 κ. ἔξ.

Ὁ πρῶτος οὗτος Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἀναλαβὼν τὴν διοίκησιν τοῦ Μινιστερίου τῆς Θρησκείας τῇ 15 Ἰανουαρίου 1822 ἐπελήφθη δραστηρίως τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Ὡς Ὑπουργὸς ὁ Ἰωσήφ ἀπέστειλεν ἐξ Ἐρμιόνης τὴν 23ην Νοεμβρίου 1822 πρὸς τοὺς ἱερεῖς τῶν νήσων Μήλου καὶ Κιμῶλου τὴν κάτωθι, περίεργον, πράγματι, ἐγκύκλιον, διὰ τῆς ὁποίας παρήγγελλεν, ἵνα οἱ ἱερεῖς τῶν νήσων τούτων κατὰ τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας μνημονεύωσι «τῶν βουλευτῶν, Ἀρχιστρατηγῶν, Στρατηγῶν κ.λ.π.». Τὴν Ἐγκύκλιον ταύτην, τὴν ὁποίαν ὑπογράφει ἀντὶ τοῦ Ὑπουργοῦ (Μινιστροῦ) ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Μινιστερίου Χρ. Μάλλης, ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ἱερεῖς τῆς Μήλου καὶ Κιμῶλου ἀπ' εὐθείας ὁ Ἰωσήφ, διότι ὁ τότε Ἐπίσκοπος τῶν νήσων τούτων Καλλίνικος, πρὸς τὸν ὁποῖον κανονικῶς ἔδει νὰ σταλῆ ἡ ἐγκύκλιος, παρέμενε καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος ἐν Κων)πόλει μετ' ἄλλων Ἐπισκόπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ Ζητουνίου Δανιὴλ καὶ ὁ Νέων Πατρῶν Δοσίθεος. Ἡ μακρὰ αὐτῆ ἀπουσία τοῦ Ἐπισκόπου Μήλου-Σίφνου Καλλίνικου ἐκ τῆς ἔδρας του εἶχε δημιουργήσει δυσχερεῖς μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῶν νήσων τούτων. Δι' ὃ καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Μήλου καὶ Κιμῶλου κατὰ Νοέμβριον 1824 δι' ἀναφορὰς τῶν ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Θρησκείας ἄλλον ἐπίσκοπον, δικαιολογούμενοι, καὶ δικαίως, ὅτι αἱ δεινὰ περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας διετέλει τὸ ἔθνος, ἐπέβληον ἵνα ὁ Ἐπίσκοπος, ὡς πνευματικὸς ποιμὴν, εὐρ'σκηται μεταξὺ τοῦ ποιμνίου του ἐμψυχῶναι καὶ ἐνισχύων τὸν λαὸν τῶν νήσων τούτων, ὅστις, κατὰ τὴν θλιβερὰν ἐκείνην περιόδον, τόσας καθ' ἑκάστην ἐδοκίμαζε θλίψεις, ἰδίως ἐκ τῆς ἐμφανίσεως ἐχθρῶν πλοίων εἰς τοὺς λιμένας των.

Ἡ ἀπελιστική δὲ θέσις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο οἱ κάτοικοι τῆς Μήλου καὶ τῆς Κιμῶλου κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος εἶναι γνωστὴ καὶ ἐξ ἄλλων μὲν πηγῶν, κυρίως ὁμῶς ἐκ τῶν διασωθεισῶν εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Ὑδρας ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας ἀπέστειλαν οἱ Μήλιοι πρὸς τοὺς προκρίτους τῆς Ὑδρας, τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρρῶν.

«Ἰδοὺ τέλος πάντων ὁποῦ ἐφθασεν ἡ θρηνηρὰ ἐκείνη ὥρα διὰ νὰ γένον' θυσία τὰ ἀθῶα σώματα τῶν νησιωτῶν. Ἡ ἀρμάδα εἰς τὴν Μήλον! ὦραν παρ' ὦραν προσμένομεν τὸ ἐλεεινὸν τέλος μας...» ἔγραφον θρηνοῦντες οἱ κάτοικοι τῆς Μήλου τῇ 23 Αὐγούστου 1823 πρὸς τοὺς προκρίτους τῶν νήσων Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν, καὶ διὰ ζωνῶν χρωμάτων παριστάνοντες τὴν δεινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὐρέθησαν μόλις ἐνεφανίσθη εἰς τὸν λιμένα τῆς νήσου των ἡ Αἰγυπτιακὴ ἀρμάδα.

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Θρησκείας, εἰς ἀπάντησιν τῆς πρὸς αὐτὸ σταλείσης ἀναφορᾶς τῶν Μηλίων καὶ τῶν Κιμωλίων, ἔγραψεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν παράκλησιν αὐτῶν περὶ διορισμοῦ νέου Ἐπισκόπου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπουσιάζοντος ἐπὶ μακρὸν Καλλίνικου, δικαιολογούμενον, ὅτι δὲν εἶχεν εἰσέτι συγκροτηθῆ διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος ἐν Ἑλλάδι, ἕνεκα τῶν ἐσωτερικῶν ἀνωμαλιῶν, αἱ ὁποῖαι, ἀτυχῶς, ἐπεκράτουν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος,

κυρίως δέ, διότι δὲν εἶχον κανονισθῆ αἱ ἐκκλησιαστικαὶ σχέσεις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Ὁ Καλλίνικος, μετὰ δωδεκαετῆ σχεδὸν ἀπουσίαν ἐκ τῆς ἔδρας του (1818—1830), ἐπανῆλθεν ἐκ Κων)πόλεως εἰς Μήλον τῷ 1830, τῇ δὲ 26ῃ Ἰουλίου 1833 μεταβάς εἰς Ναύπλιον ὑπέγραψε μετ' ἄλλων Ἐπισκόπων, κατὰ τὴν γενομένην ἐκεῖ γνωστὴν ἀρχιερατικὴν συνέλευσιν, τὸ πρωτόκολλον περὶ τῆς ἀνεξορτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ διοικήσεως αὐτῆς ὑπὸ Συνόδου διοριζομένης ὑπὸ τοῦ Βασιλέως. Ἀπέθανεν ἐν Σίφνῳ τῷ 1843¹.

Τὴν ἐγκύκλιον περὶ τοῦ μνημοσύνου «τῶν βουλευτῶν, ἀρχιστρατηγῶν, στρατηγῶν κ.λ.π.», παραχωρηθεῖσάν μοι εὐγενῶς ὑπὸ τοῦ αἰδεσ. πρωτοπρεσβυτέρου τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου (Καρυτση) κ. Νικολαίου Παπαδοπούλου, δημοσιεύω κατωτέρω ὡς διαφωτίζουσιν τὴν ἱστορίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ εἰδικώτερον τῶν νήσων Μήλου καὶ Κιμῶλου.

Ἐν Βουλιαγμένῃ

Ι. Σ. ΡΑΜΦΟΣ

Τὸ Μινιστέριον τῆς Θρησκείας

Ἀριθ. 649

Τὴν 23ην Νοεμβρίου 1822 ἐν Ἐρμιόνη.

Πρὸς τοὺς εὐλαβεστάτους ἱερεῖς τῆς Ν. (=νήσου) Μήλου καὶ Κιμῶλου.

Εὐλαδέστατοι ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἐκκλησίαις τῆς Ν. Μήλου καὶ Κιμῶλου. Εἴητε ὀργανῶντες καὶ εὐήμεροῦντες καθ' ἑκάτερον.

Σὺς εἶναι γνωστὸν, ὅτι ἀνέκαθεν ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία κατὰ τὰς Παραδόσεις τῶν ἁγίων καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἐθέσπισεν ἵνα ἐν τε τῷ ἑσπερινῷ, ὄρθρῳ, ταῖς λειτουργίαις καὶ λοιπαῖς ἀκολουθίαις, μνημονεύονται τὰ ὀνόματα τῶν κατὰ τόπον Ἀρχιερέων, ὅσον καὶ τὰ ὀνόματα τῶν εὐσεβῶν Βασιλέων. Αὕτη ἡ τάξις τὸ νὰ μνημονεύονται οἱ Βασιλεῖς εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῶν Ἀνατολικῶν χριστιανῶν ἡμῶν κατελύθη, ἀπ' οὗ κρίμασιν εἰς οἷδε Κύριος ὑπέπεσαν αὐτοὶ εἰς τὸν ἄρθερον ζυγὸν τῶν ὀθωμανῶν. Ἄλλ' ἤδη, Θεοῦ βοηθοῦντος, ὁπότε ἀρχήσῃ ἡ ἀνατέλλῃ τὸ φῶς τῆς ὀρθοδοξίας, πρέπει πάλιν ἡ Ἐκκλησία νὰ μνημονεύῃ τοὺς ἄρχοντας τοῦ Χριστιανισμοῦ λαοῦ τῆς,

1. Εἰς ἔγγραφο, τὰ ὁποῖα κατέχω, τῶν ἐτῶν 1834—1844 ὑπογράφει ἐκ Σίφνου «Ὁ Μήλου Καλλίνικος» μέχρι τοῦ τέλους 1848. Ἀπὸ τοῦ ἐπομένου ἔτους 1844 οἱ ἀρχιερατικοὶ Ἐπίσκοποι Μήλου-Κιμῶλου-Σίφνου ἀλληλογραφουῦσιν ἀπ' εὐθείας μετὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Καλλίνικου. Ἡ γνώμη, καθ' ἣν «ἐρχοι τοῦ ἔτους 1833 παρέμεινε ἡ μητρόπολις Σίφνου καὶ Μήλου ὅσα ἡ μὲν Μήλος ἀποσπασθεῖσα ταύτης ὑπεβιβάσθη εἰς Ἐπισκοπὴν, ἡ δὲ Σίφνος ἀπετέλεσε μέρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κυκλάδων» (Π. Ζερλέντη, Ἱστορ. ἔρευναι κ. λ. π. σελ. 151 καὶ ἀλλεχοῦ) εἶναι σταθερά, διότι ἤδη ὁ Καλλίνικος ἐκ Σίφνου δι' ἔγγραφου του τοῦ ἔτους 1843, ὅπερ κατέχω, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς ἡμετέρους κατὰ τὰς νήσους Μήλον, Κιμῶλον, Φολέγανδρον καὶ Σίκινον ἐπισκοπικούς ἐπιτρόπους, κοινοποιεῖ ἐγκύκλιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ τοῦ μὴ ἀναλαμβάνειν τὸν Μοναχὸν καὶ πάντα κληρικὸν κοσμικῶς φορεῖν κ.λ.π.». Βλέπε ὄρθην περὶ τούτου παρατήρησιν Ζαφειρ. Γαβαλά. Ἡ νήσος Σίκινος, Ἀθήναι (1931, σελ. 47, σημ. 2.)

ὡς διωρισμένους ἐκ Θεοῦ, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ἀγρυπνοῦντας καὶ κοιπῶντας ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὑπὲρ αὐτοῦ.

Τούτου χάριν τὸ Μινιστέριον τοῦτο διορίζει καὶ τὴν Αἰδεσιμότητά Σας διὰ τοῦ παρόντος ἐξ ἐπαγγέλματος ἵνα καθ' ἑλκ τὰς ἱεράς Ἀκολουθίας ἐν Ἐκκλησίαις καὶ εὐκτηρίοις οἴκοις μνημονεύετε εἰς μὲν τὰ εἰρηνικὰ οὕτως:

«Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ θεοφιλάτων ἡμῶν Βουλευτῶν, Ἀρχιστρατήγων, Στρατηγῶν, καὶ παντὸς τοῦ στρατοπέδου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ κατὰ θάλασσαν καὶ ξηρὰν ἀγωνιζομένου καὶ ὑπὲρ τοῦ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν».

Εἰς δὲ τὰς ἐκτενεῖς καὶ τὰς παρακλήσεις:

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν κ.λ.π. (λείποντος τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν εἰς τὸ τέλος κατὰ τὴν συνήθειαν καθὼς καὶ εἰς τό, ἐν πρώτοις μνήσθητι Κύριε»).

Τὸ αὐτὸ θέλετε ἐκφωνεῖ κατὰ τὸ παρὸν ἕως οὗτο νὰ διαταχθῶσι εὐτακτότερον τὰ Ἐκκλησιαστικὰ τῆς Ἑλλάδος, γινομένης Ἀρχιερατικῆς Συνόδου.

Οὕτως οὖν ποιῶντες ὅχι μόνον θέλετε φυλάξει τὰ χρέη Σας καὶ τὴν ἀρχῆθην νομικὴν διατύπωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν λαόν Σας θέλετε ἐμπεδώσει περισσότερον σέβας πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ ἀγάπην εἰς τὴν ἐλευθερίαν του.

Εἰς ἀπουσίαν τοῦ Μινιστέριου

Ὁ Γ. Γραμματεὺς τοῦ Μ. (Μινιστέριου) τῆς Θεολογίας,
ΧΡ. ΜΑΛΛΗΣ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου

Ἐπικήδειος εἰς τὸν Μητροπολίτην Σπάρτης Γερμανὸν Τρωϊάνον

«Ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούσων καὶ πιστεύσων τῷ πέμψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν» (Ἰω. 5, 24).

Οἱ παραμυθητικοὶ οὗτοι λόγοι τοῦ Σωτήρος, οὓς πρὸ ὀλίγου ἠκούσαμεν, ἀρμόζουσιν ἐξαιρέτως κατὰ τὰς ἱεράς αὐτὰς στιγμάς, καθ' ἃς κηδεύομεν ἓνα τῶν διαπρεπεστέρων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Διότι οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Σωτήρος ἐμβάλλουσι θάρρος εἰς τὴν ψυχὴν παντὸς πιστοῦ, διασκεδάζουσι τὸν ἐκ τοῦ θανάτου φόβον καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀπωλείας προσφιλῶν προσώπων θλίψιν. Χθὲς δὲ προκαίμενος Ἱεράρχης, ὁ αἰμνήστου Μητροπολίτης Σπάρτης Γερμανός, ἐξέφραζε τοῖς περὶ αὐτὸν τὴν βαθυτάτην του θλίψιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου τοῦ 6', οὕτως ἢ ἀπώλεια εἰς διαθὴ πένθος ἐδύθησε σύμπασαν τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν· ἀλλὰ μετὰ τινὰς ὥρας παρέδιδε καὶ ὁ ἴδιος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς τὸν Ὑψίστον, ὑποκύψας εἰς τὴν κατατρυχούσαν αὐτὸν βαρυτάτην ἀσθένειαν.

Ὁ θάνατος τοῦ Μητροπολίτου Σπάρτης Γερμανοῦ Τρωϊάνου ἀποτελεῖ ἀληθῶς μεγάλην ἀπώλειαν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Γεννηθεὶς οὗτος ἐν

Ἀργοστολίῳ τῆς Κεφαλληνίας τῇ 29 Ἰουνίου 1870 καὶ Σπυρίδων τότε ὀνομαζόμενος ἔτυγεν ἐκεῖ τῆς πρώτης καὶ τῆς ἐγκυκλίου παιδείσεως. Ἦτο δὲ δεκαπενταετῆς τὴν ἡλικίαν ὅτε κατὰ Μάρτιον τοῦ 1884 Ἀρχιεπίσκοπος Κεφαλληνίας ἐξελέγη ὁ θερμουργὸς Γερμανὸς Καλλιγᾶς, οὗτινος τὴν προσοχὴν εἴλκυσε ὁ νεαρὸς Τρωϊάνος προσλαθὼν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Γερμανὸς ἀναλαθὼν αὐτὸν ὑπὸ τὴν προστασίαν του ἀπέστειλε τῷ 1886 ὡς ὑπότροφον ἑαυτοῦ εἰς τὴν κατὰ Χάλκην Θεολογικὴν Σχολήν, διευθυνομένην τότε ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ Γρηγοροῦ. Ἐν τῇ μεγαλυνίῳ ἐκεῖνῃ Σχολῇ, ἣτις ἐμόρφωσε καὶ ἀνέδειξε διαπρεπεῖς Ἱεράρχας καὶ ἄλλους κληρικούς, διέμεινε ἐξαετίαν ὄλην, εὐδοκίμωτα διανύσας πάντα τὸν κύκλον τῶν ἐν αὐτῇ διδασκομένων μαθημάτων. Μεγάλην κεκτημένος εὐφυΐαν, ἐξαιρετικὴν ζωηρότητα πνεύματος καὶ ἀκαταπόνητον ἐπιμέλειαν, ἐξήλθε τῆς Σχολῆς δαφιλῶς ἐφωδιασμένος διὰ γνώσεων καὶ ἀριστα κατηρτισμένος.

Ἐκ τῆς Σχολῆς ἀπεφοίτησεν ἐν ἔτει 1893. ὅτε ὁ προστάτης αὐτοῦ Γερμανὸς Καλλιγᾶς ἀπὸ τετραετίας ἤδη ἐκόσμει τὸν Ἀρχιερατικὸν θρόνον Ἀθηνῶν. Ἐνέγραψεν αὐτὸν εἰς τὴν Μονὴν Πετράκη καὶ ἐχειροτόνησεν αὐτὸν Ἱεροδιάκονον, τότε μετονομάσας Γερμανόν. Τῇ συστάσει δὲ αὐτοῦ ἀπεστάλη οὗτος ὡς ὑπότροφος τῆς Κυβερνήσεως εἰς Μόναχον, φοιτήσας εἰς τὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιον καὶ παραμείνας ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Βαυαρίας ἐπὶ πενταετίαν ἕλην χάριν, μελετῶν, ἔλαβε δὲ καὶ δίπλωμα φιλοσοφίας ἐκ τοῦ ἐκεῖ Πανεπιστημίου. Τῷ 1898 χειροτονηθεὶς εἰς Πρεσβύτερον καὶ προχειρισθεὶς εἰς Ἀρχιμανδρίτην διορίσθη ἐφημέριος ἐν Δρέσδῃ καὶ εἶτα ἐν Βουδαπέστη, ὅπόθεν τῷ 1903 κατηλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀρχιερατεύοντας τότε ἐν Ἀθήναις τοῦ αἰμνήστου Θεοκλήτου, λίαν εὐμενῶς διατεθέντος πρὸς αὐτόν.

Ὁ Γερμανὸς Τρωϊάνος, εἰσελθὼν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐχρημάτισεν Ἱεροκήρυξ Ἐδδαίας καὶ εἶτα Ἀττικῆς, μεγάλως διακριθεὶς ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ θείου λόγου, διότι καὶ πλοῦτον θεολογικῶν καὶ κοινωνικῶν γνώσεων καὶ ἐγγλωττίαν ἐπέκτητο οὐ τὴν τυχεύσαν. Ἐδδοκίμησας δ' ἐν τῷ σταδίῳ τοῦ Ἱεροκλήρουκ διορίσθη Ἀ. Γραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἀλλὰ δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐκλεγῆ καὶ χειροτονηθῆ Ἀρχιερεὺς. Τῷ 1906 ἐγένετο, ὡς γνωστόν, ἡ ἐκλογή πολλῶν Ἀρχιερέων, πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲ εἶχεν ἐκλεγῆ διὰ τὴν Ἐπισκοπὴν Μονεμβασίας καὶ Λακεδαιμόνος ὁ ἐφημέριος τοῦ ἐν Λειψία ὀρθοδόξου ἐλληνικοῦ ναοῦ Ἀρχιμανδρίτης Ἀκάκιος. Ἀλλὰ διὰ τοὺς γνωστούς λόγους ἀποκρουσθείσης τῆς ἐκλογῆς τούτου, προσεκρίθη καὶ ἐχειροτονήθη τῇ 16 Ἰουλίου 1907 Ἐπίσκοπος Μονεμβασίας καὶ Λακεδαιμόνος ὁ Ἀρχιμανδρίτης Γερμανὸς Τρωϊάνος.

Ἐκτοτε ἐπὶ τριακονταετίαν περίπου διήνησε λαμπρὸν στάδιον ἀρχιερατικῆς δράσεως. Μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν ἱκανότητος καὶ ἐπιμελείας ἐπιληφθεὶς τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἀναδιωργάνωσε καὶ ἐσυστηματοποίησε τὰς ὑπηρεσίας τῆς λαχούσης αὐτῷ Ἐπισκοπῆς, ἣν κατέστησεν ὑπόδειγμα κανονικῆς διοικήσεως καὶ καλῆς λειτουργίας. Τακτικῶς δὲ περιοδεύων καὶ

μετά δυνάμει λόγου ἀκαταπαύστως διδάσκων τὸν λαόν, ἐΐλκυσε τὴν ἀγάπην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀφοσίωσιν. Ἐδικαίως καὶ λίαν ἐπιτυχεῖς κατέβαλε φροντίδας ὑπὲρ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ἐξασφαλίσας ἐπαρκῆ μισθοδοσίαν αὐτοῦ. Ταῦτοχρόνως δὲ ἀναπτύξας σημαντικὴν κοινωνικὴν δρασίαν, μέχρι τῶν τελευταίων ἐτῶν ἤγαν διαφόρων κληροδοτημάτων. Αὐστηρὸς ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν ποιμαντικῶν του καθηκόντων καὶ ἀκαμπτos, πολλάκις μέχρις ὑπερβολῆς, ἀντιμετώπιζεν οὐχὶ σπανίως ζητήματα διοικητικῆς φύσεως, ἀλλ' ἔμενεν ἀνυποχώρητος ἀπέναντι τοῦ ὄρθου, τοῦ κανονικοῦ καὶ τοῦ νομίμου. Ἀεικίνητος καὶ ἐνεργητικώτατος πάντοτε, καὶ ὅταν ἔτι τελευταίως ἀπέβαλε τὴν ἔρασιν, ἀνέπτυσεν ἀξιοθαύμαστον δραστηριότητα, ἦτο δὲ ἐνήμερος καὶ τῆς τελευταίας λεπτομερείας τῶν διοικητικῶν ζητημάτων τῆς Ἐπισκοπῆς του.

Ἀλλὰ διεδραμάτιζε πρωτεῦον πρόσωπον καὶ ἐν τοῖς γενικοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ζητήμασιν. Οὐδενὸς σπουδαίου καὶ σημαντικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος τῆς τελευταίας τριακονταετίας ἔμεινεν ἀμέτοχος. Πρῶτος πάντοτε, διὰ τοῦ ζωηροῦ χαρακτήρος του, εἰς πᾶσαν κίνησιν ἐκκλησιαστικὴν, μετεῖχεν ἐνεργῶς τῆς γενικῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Τῆς μεγάλης νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν τοῦ 1914 ὑπῆρξε περρωτισμένον καὶ διακεκριμένον μέλος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πάσης κατὰ τὰ ἐφεξῆς ἔτη παραπλησίως Ἐπιτροπῆς δὲν ἔλειπεν. Ὡς ἦτο ἐπόμενον, τὰ θλιβερά ἐπακολουθήματα τῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀνωμαλιῶν τῶν 1916—1920 ἐταλαιπώρησαν καὶ αὐτὸν μετ' ἄλλων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ μετ' αὐτὰ τῷ 1921 ἀπεστάλη εἰς Ἀμερικὴν ὡς Ἐξάρχος τῆς Ἐκκλησίας, ἐπανῆλθε δ' ἐκεῖθεν μετὰ διεντίαν. Ἐν Γερμανίᾳ ἔτι εὐρισκόμενος καὶ μαθὼν τὴν διὰ τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τοῦ 1923 ἐπιτευχθεῖσαν ριζικὴν μεταβολὴν τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἔγραψεν ἡμῖν, ἐνθουσιωδῶς χαιρετίζων αὐτήν, ὡς πλήρωσιν ἐλπίδων καὶ πόθων τῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἱεραρχῶν.

Μετὰ πάροδον χρόνου τινὸς ἀπὸ τῆς ἐπανόδου του ἀπέβαλε, δυστυχῶς, τὴν ἔρασιν. Πᾶς ἄλλος θ' ἀπεσύρτετο τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας. Ἀλλ' ὁ Σπάρτης Γερμανὸς, ὡς ν' ἀνέκτιθη νέας πνευματικὰς δυνάμεις καὶ μεγαλυτέραν τῆς διανοίας διαύγειαν καὶ δξύτητα, ἐξηκολούθησε δραστηρίως ζῶν καὶ ἐνεργῶν, πρὸς θαυμασμόν καὶ κατάπληξιν πάντων. Πολλάκις προὔταθῃ ἢ ἀπομύκρυνσίς του ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας, ἀλλ' οὐδεὶς ἤρνετο ὅτι ὁ τυφλὸς ἐκεῖνος Ἱεράρχης διὰ τῆς σπινθηροβολοῦσας εὐφυΐας του, τῆς εὐγλωττίας του, τοῦ θάρρους του, εἰργάζετο ἐξ ἴσου καλῶς ὡς καὶ ἄλλοι. Πράγματι δὲ οὐδενὸς ὑστέρει κατὰ τὰς συνεδρίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἦς πολλάκις ἐχρημάτισε μέλος, καὶ κατὰ τὰς συνελεύσεις τῆς Ἱεραρχίας, παρακολουθῶν τὰς συζητήσεις καὶ λαμβάνων τὸν λόγον καὶ ἀναπτύσσων μετὰ πειστικότητος τὰς γνώμας του. Κατῴρθου νὰ μὴ φαίνεται ποτε στενοχωρημένος διὰ τὸ πάθημά του. Ἀπετέλει ἀληθῶς σπάνιον φαινόμενον. Περὶ τοῦ ἀρχαίου Διδασκάλου τῆς Ἐκκλησίας

Διδύμου τοῦ Τυφλοῦ, ὅστις διηύθυνε τὴν Κατηχητικὴν Σχολὴν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ διεκρίθη ὡς ἐξοχος θεολόγος, ἐλέγχθη ὅτι ἦτο «τυφλὸς βλέπων». Τοῦτο δύναται νὰ λεχθῇ καὶ περὶ τοῦ ἀειμνήστου τούτου Ἱεράρχου, τοῦ Σπάρτης Γερμανοῦ Τρωϊάνου.

Ἀναμφιβόλως διέπραξε καὶ σφάλματα εἰς τὴν ζωὴν του ὡς ἄνθρωπος. Μεταξὺ τούτων προέχει ἡ σπάσις του εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας, καθ' ὃ παρεσύρθη εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ τὴν Ἱεραρχίαν, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα ἐκεῖνο. Μεγάλην δὲ ἠσθάνετο ἀγανάκτησιν κατὰ πάσης παρὰ κληρικῶν ἐκδηλώσεως ἀντιπειθαρχικοῦ πνεύματος. Διαρκῶς ἀπησχόλει τὴν διάνοιάν του τὸ γενικὸν συμφέρον καὶ ἡ πρόοδος τῆς Ἐκκλησίας οὐ μόνον τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ τῆς καθόλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔτι δὲ καὶ τῆς πατρίδος, διότι ζωηρὸν εἶχε τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα. Ἡσθάνετο ἔτι μέχρις ἐσχάτων ἀκμὴν τῶν σωματικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεών του, ἀλλ' ὕπουλος νόσος ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὴν κλίνην πρὸς τριῶν ἐβδομάδων, καὶ ἐνῶ ἐφαίνετο θελιουμένη ἢ κατάστασίς του, ἀΨνης χθὲς ἐτελεύτησε τὸν βίον.

Ἀλλὰ πιστεύομεν, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Κυρίου, ὅτι μεταβαίνει ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Διότι πιστεύσας εἰς αὐτὸν, εἰργάσθη μετ' ἀφοψίσεως ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσήνεγκεν εἰς αὐτὴν τὰς ὑπηρεσίας του. Ὁ Κύριος, ὁ καλέσας αὐτὸν παρ' ἑαυτοῦ, ἄς ἀναπαύσῃ αὐτὸν ἐν τοῖς κόλποις τῶν Πατριάρχων Ἀδραμί, Ἰσακὴ καὶ Ἰακῶβ καὶ ἄς συναριθμηθῇ μετὰ δικαίων.

Τοῦ ἀειμνήστου Σπάρτης Γερμανοῦ αἰωνία ἡ μνήμη.

Προσφώνησις τοῦ Αἰδ. Γερασίμου Ποταμιάνου

Τετιμημένε νεκρέ, Μητροπολίτα Σπάρτης Γερμανέ!

Ὅχι μόνον ἡ θεόσωτος ἐπαρχία σου, τὴν ὁποῖαν ἐπὶ 30ετίαν δὴν θεαρέτως ἐποίμανας, κλαίει καὶ θρηνεῖ σήμερον διὰ τὸν ἐκ τοῦ θανάτου σου ἀπορφανισμὸν τῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ προσφιλὴς γενέτειρά σου, ἡ πατρίς ἡμῶν Κεφαλληνία, ἡ διὰ σοῦ, τοῦ ἐπιλέκτου τέκνου τῆς, τιμηθεῖσα, οἰδύρεται καὶ πενθεῖ σήμερον διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κόσμου τούτου μεταστάσιν σου· ἀλλὰ τί λέγω; καὶ ἅπανα ἡ Ἁγιοτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πενθεῖ σήμερον καὶ ᾠδᾷ ἐπικηδείου μέλπει διὰ τὴν ἀπόλειαν καὶ τὴν στέρησιν σοῦ. τοῦ διαπρεποῦς Ἱεράρχου τη·

Ἡ ἱερὰ αὕτη στιγμή, κατὰ τὴν ὁποῖαν εὐλοβῶς ἰστάμεθα πάντες πρὸ τοῦ νεκροῦ σκήνους σου, φέρει εἰς τὴν μνήμην μου τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ μεγαλεπίβολος ἐκεῖνος τῆς πατρίδος ἡμῶν Κεφαλληνίας Ἱεράρχης Γερμανὸς ὁ Καλλιγᾶς, διαγνώσας τότε ἐν τῷ προσώπῳ σου ἕνα μέλλοντα νὰ διαπρέψῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀνώτερον κληρικόν, ἐξελέξατο σέ, τὸν τότε νεορὸν Σπυριδῶνα Τρωϊάνον, καὶ ὑπὸ τὴν πολύτιμην προστασίαν του σὲ ἀπέστειλε διὰ τὴν θεολογικὴν σου μόρφωσιν εἰς τὴν κατὰ Χάλκην γεωργάν καὶ μεγαλῶνυμον Θεολογικὴν Σχολὴν. Καὶ δὲν ἠπατήθη εἰς τὰς προβλέψεις του ἐκεῖνος, ὁ μετ' οὐ πολὺ τιμήσας τὸν εὐκλέεστατον τοῦ Ἀρεοπαγίτου θρόνον φειμνήστου Γερμανοῦ, διότι ἡ ἀπὸ τῆς εὐλογημένης ἐκείνης ἡμέρας μέχρι σήμερον πολυσχιδῆ· ἐν τῇ ἀγία ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ σταδιοδρομία σου μαρτυρεῖ ὅτι ὄντως ἐφάνη· ἄξιος τῆς ὑψηλῆς κλήσεως, εἰς ἣν ἐκ παιδῶν ἐκλήθη.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν δεόντως πρὸ μικροῦ ἐξιστόρησε τὰ ἔργα καὶ τὰς ἡμέρας σου καὶ προέπον-

τως εξωτερίκευσε τὸ ἐπὶ τῷ θανάτῳ σου βαρὺ τῆς Ἐκκλησίας πένθος, καὶ δὲν ἀπέμεινε ἐν εἰς ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον νὰ προσθέσῃ τι εἰμὴ μόνον νὰ σε βεβαιώσω, προσφιλέστατέ μας Ἱεράρχα Γερμανέ, ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας ἢ ἐπὶ τῷ θανάτῳ σου βαρυσταλάττωσα εὐάνδρος πατρὶς ἡμῶν Κεφαλληνία χρυσοῖς γράμμασι θ' ἀναγράψῃ τὸ ὄνομά σου ἐν τῷ πανθέῳ τῶν μεγάλων τέκνων τῆς, ἡμεῖς δὲ οἱ πενθοῦντες συμπολίται σου, καὶ οἱ ἐγγυῖ καὶ οἱ μαριάν. θὰ τηρήσωμεν ἀγίῳ τὴν ἱεράν μνήμην σου. Ἀμήν.

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟ ΛΗΞΑΝ ΠΑΝΕΠ. ΕΤΟΣ

Ἐκ τοῦ ἀπολογισμοῦ τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν πανεπιστημιακὸν ἔτος πεπραγμένων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, ὃν ὁ προκοσμήτωρ αὐτῆς κ. Π. Μπρατσιώτης εἶχεν ἀνακοινώσει, ὡς ἀεγογράψαμεν, ἐν τινι τῶν τελευταίων συνεδριῶν τῆς Σχολῆς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου, πληροφοροῦμεθα ὅτι, παρεκτὸς τῶν καθαρῶς ἐνδοσχολικῶν ζητημάτων, αὐτὴ ἠσχολήθη καὶ περὶ ζητήματα γενικώτερα. Οὕτω, χάρις εἰς τὰς δι' ὑπομνημάτων καὶ προφορικὰς ἐνεργείας παρὰ τε τῷ ὑπουργεῖῳ τῆς Παιδείας καὶ τῷ Ἱεροθυπουργῷ, ἐπετεύχθη ἡ ὑλὸς τῶν τροφίμων τῆς Σχολῆς λύσις τοῦ τόσον συγκινήσαντος τὰς φοιτητικὰς τάξεις, ἰδίᾳ τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ζητήματος τοῦ διορισμοῦ καὶ θεολόγων εἰς τὰς κενὰς θέσεις τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἐπ' ἴσης τῆς πρωτοβουλίας τῆς Σχολῆς ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς νὰ συγκληθῇ ἐν Ἀθήναις τὸ Ἀ' ὀρθόδοξον ἐπιστημονικὸν θεολογικὸν συνέδριον, οὗτος θὰ μετὰσχωσιν οἱ καθηγηταὶ τῶν ὁποδηποτε ὀρθοδόξων θεολογικῶν πανεπιστημιακῶν Σχολῶν, ἐπικουρούσης τῆς κυβερνήσεως. Ἐξ ἄλλου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐπληρώθη ἡ ἔκτακτος ἔδρα τῆς Κ. Διαθήκης διὰ τῆς εἰς αὐτὴν ἐκλογῆς τοῦ τέως ὑφηγητοῦ Ἀρχιμ. κ. Εὐαγγέλου Ἀντωνιάδου, ἐξελέγη δ' ὑφηγητὴς τῆς ἔδρας τῆς Θερησκευολογίας ὁ διδάκτωρ τῆς Θεολογίας κ. Λεων. Φιλίππου. Πρὸς τοῦτοις, ἐξ ἀφορμῆς τῆς προσωρινῆς ἀναστολῆς ὠρισμένων διατάξεων τοῦ ἐνοριακοῦ νόμου περὶ προσόντων τῶν ἐφημερίων, ἡ Σχολὴ ἐθεώρησε καθήκον αὐτῆς ὅπως δι' ὑπομνήματος πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν θρησκευμάτων τονισθῇ ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη ὅπως ἡ Ἐκκλησία ἀποκτήσῃ μεμορφωμένον κληρὸν πρὸς ἐπιτέλειαν τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ἐν τῇ ἑλληνικῇ κοινωνίᾳ προορισμοῦ, ὅταν δ' ἐξεροῦσθαι τὸ ἀποτρόπαιον τῶν τριῶν γνωστῶν ἀρχιερέων ὑπὲρ τοῦ παλαιομερολογισμοῦ κίνημα, τὸ τόσον συγκινήσαν τὴν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, ἡ Σχολὴ εἰς ἐνίσχυσιν τῆς καθεστηκυίας ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ἐξέδωκε πρὸς τε τὴν κυβερνήσιν καὶ τὴν Ἱ. Σύνοδον ψήφισμα, δι' οὗ ἀπεδοκίμασε μὲν ζωηρῶς τοὺς στασιαστάς, παρεκάλει δὲ τὴν κυβερνήσιν νὰ ἐνισχύσῃ τὴν διοκούσαν Ἐκκλησίαν εἰς ἐπιβολὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας, ἡ δὲ κοινωνία προυπέπετο νὰ ἐμμετῆ πιστῆ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ ταύτην αὐτῆς τὴν ἐνέργειαν ἡ Σχολὴ ἐδέχθη τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἱ. Συνόδου. Εὐτυχῶς δὲ κατὰ τὴν ἄλλην ἐκείνην λαίλαπα, τὴν πολιτικὴν, ἣτις συνεκλόνησε τὰ πάντα ἐκ βάθρων, ἡ πρὸς τὴν Θεο-

γικὴν Σχολὴν ἰδιάζουσα εὐλάβεια τῆς Πολιτείας ἀφήκεν αὐτὴν ἀθικτὸν καὶ ἀνεπηρέαστον, ὅτε καὶ ἐν τῇ γενικῇ ἐκείνῃ ἀναστατώσει ἠδυνήθη αὐτὴ νὰ συνεχίσῃ ἀδιατάρακτος τὸ ἐπιστημονικὸν αὐτῆς ἔργον.

Ἐκ τοῦ στατιστικοῦ τμήματος τῶν πεπραγμένων τῆς Σχολῆς πληροφοροῦμεθα ὅτι κατὰ τὸ παρελθὸν πανεπιστημ. ἔτος (1934—1935) ἐνεγράφησαν 160 φοιτηταί, ὧν οἱ 43 πρωτοεταῖς, μετὰξὺ δ' αὐτῶν ἦσαν εἰς βούλγαρος, εἰς οὐγγρος καὶ δύο ρουμᾶνοι, ὡς τακτικοὶ δὲ ἀκροαταὶ παρηκολούθησαν τὰ μαθήματα εἰς ἑλλην. δύο ρουμᾶνοι καὶ εἰς σέρβος. Εἰς τὰς τμηματικὰς ἐξετάσεις προσῆλθον 137, ἐξ ὧν ἐπέτυχον οἱ 108, ἠρίστευσαν δὲ 13. Εἰς δὲ τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις προσῆλθον 77, ἐξ ὧν ἐπιτυχῶς οἱ 36, ἠρίστευσαν δὲ 3 Μετ' εὐδόκιμον δοκιμασίαν ἀνηγορεύθησαν διδάκτορες δύο, οἱ κ. κ. Γεω. Κονιδάρης καὶ Γεώργ. Κρόντς (ρουμᾶνος), ὑποβαλόντες διδακτορικὰς διατριβὰς ὁ μὲν πρῶτος «περὶ τῶν μητροπόλεων καὶ τῶν ἀρχιεπισκοπῶν τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου καὶ τῆς τάξεως αὐτῶν», ὁ δὲ δευτερός «περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας κατὰ τοὺς 8 πρώτους αἰῶνας». Ἡ Σχολὴ ἐκ τῶν προσόδων τῶν κληροδοτημάτων τῆς ἐνίσχυσε τὰς ἐν Γερμανίᾳ σπουδὰς τῶν πτυχιούχων αὐτῆς Ἱ. Φρυγκούλη καὶ Ἱ. Κοτσώνη, διένειμε μικρότερα βοηθήματα εἰς τοὺς ἀποροτέτους τῶν φοιτητῶν, κατέβηκεν ἐνεργείας πρὸς ἔκδοσιν τῶν διδακτικῶν συγγραμμάτων τῶν Καθηγητῶν ἐκ τοῦ Χαιρωνιδείου κληροδοτήματος, ἐδέχθη δὲ δωρεὰν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἱεζεκιὴλ ἐκ 50.000 δραμῶν, ὧν οἱ τόκοι θὰ διατίθενται ὑπὲρ τῆς Ἐπετηρίδος τῶν θεολόγων φοιτητῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ Θεολογικὸν Σπουδαστήριον ὁ κ. Προκοσμήτωρ, ὁ καὶ διευθυντὴς αὐτοῦ, ἀνέφερε τὴν συνέχισιν τῆς συμπληρώσεως τῆς Πατρολογίας Migne, ὡς καὶ τῶν σειρῶν ἄλλων σπουδαίων θεολογικῶν λεξικῶν καὶ ἐγκυκλοπαιδείων, τὴν ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γρηγορίου Παπαμιχαὴλ δωρεὰν 80 τόμων καὶ τῆς πλήρους σειρᾶς τῶν φωτοτυπιῶν τοῦ ἐν Σ'ραῖῳ πολυτίμου χειρογράφου κώδικος τῆς Ὀκτατεύχου, τὸν συνεχισθέντα πλουτισμὸν τοῦ τμήματος τῶν χειρογράφων διὰ δωρεῶν νέων χειρογράφων, τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ πανεπιστημιακοῦ ναοῦ τῆς Καπνικαρέας, ἐν ᾧ ἀσκούνται φροντιστηριακῶς οἱ φοιτηταὶ ἐν τῇ Λειτουργικῇ καὶ τῇ Ἐκκλησι. Ρητορικῇ ὑπὸ τοῦ διδάσκοντος τὰ μαθήματα ταῦτα Καθηγητοῦ κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου, τὴν ἐν τῇ Πανεπιστημιακῇ Λέσχῃ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ μουσικοῦ χοροῦ τῆς Καπνικαρέας κ. Ἀ. Λεβαντιῆ διδασκαλίαν τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς εἰς 59 φοιτητὰς διαφόρων Σχολῶν, ὧν 47 τῆς Θεολογικῆς, τὴν ὑπὸ τοῦ Καθηγ. κ. Ν. Λούβαρι ἀντιπροσώπευσιν τοῦ Πανεπιστημίου ἐν τῷ ἐν Βουξέλλαις διεθνεῖ συνεδρίῳ τῆς θρησκευολογίας καὶ τὴν συμμετοχὴν τοῦ μὲν Καθηγητοῦ κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτου ἐν τῷ ἐν Chambly τῆς Ἑλβετίας συγκαληθέντι Συμβουλίῳ τῆς παγκοσμίου Ὁργανώσεως τοῦ Προακτικοῦ Χριστιανισμοῦ, αὐτοῦ δὲ τοῦ Προκοσμήτορος ἐν τῇ ἐν Δαλματία συνδιασκέψει τῶν ἀντιπροσώπων τῶν βλκκανικῶν κρατῶν ὡς ἐπικροσώπου τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τοῦ Παγκο-

σμίον Συνδέσμου πρὸς προαγωγὴν διεθνοῦς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τοιαύτη ἐν ἀδραῖς γραμμαῖς ἐγένετο ἡ κίνησις τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὸ λήξαν πανεπιστημιακὸν ἔτος.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει.

Ἡ λήξις τοῦ ἔτους τοῦ παρελθόντος καὶ ἡ ἀνατολὴ τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ ἔρχονται ὡς μία ἐπὶ πλεόν ἀφορμὴ νὰ ἀνασκοπηθῇ ὁ διανυθείς χρόνος. Ἐκαστον ἔτος ἀποτελεῖ λίθον πρόσθετον εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ζωῆς μας, καὶ εἶτε φυσικὴ ἢ ἐρωτήσις: ἀρὰ γε πῶς ἐγένετο καὶ πῶς προεχώρησεν ἡ οἰκοδομή; Κατὰ τὴν σοφίαν τοῦ Ἐὐαγγελίου, ἢ κατὰ τὴν μωρίαν τοῦ κόσμου; Ἡ ἡὼς τοῦ ἔτους τοῦ νέου ἐφώτισε, δυστυχῶς, μίαν κληρονομίαν τοῦ λήξαντος ἔτους πᾶν ἄλλο ἢ ἐπιβεβαιωτικὴν τοῦ πρώτου σκέλους τῆς ἐρωτήσεως. Διότι, ἐνῶ ὁ ἔλθων εἰς τὸν κόσμον Κύριος ἔδωκεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὰς μόνας ἀληθεῖς ἀρχάς, δι' ὧν οἰκοδομεῖται ἡ γνησία χριστιανικὴ ζωὴ, ταύτας ἀπροθυμότητα ὁ ἀνθρωπος μεταβάλλει εἰς πρᾶξιν, ἐνῶ δ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἠκούσθη ἡ ἀπὸ τοῦ ὄρους διδαχὴ τοῦ Σωτῆρος περὶ τῶν «εἰρηνοποιῶν», δὲν ἔπλευσε ν' ἀντηχῆ εἰς τὰ ὠτα τῶν χριστιανῶν ἢ πρὸς εἰρήνην θεία προτροπή, τὸ τριακοστὸν ἔκτον ἔτος τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ «Κυρίου καὶ βασιλέως τῆς εἰρήνης» ἀναιτέλλει ὑπὸ τὰς ἀνθρωποκτόνους ὁμοβροντίας, αἵτινες συνοδεύουν τὸν ἐκσφενδονισμόν ἀπειραγίθμων ὀβίδων ἀπὸ τῶν ἀεροπλάνων τῶν χριστιανῶν ἐμπολέμων. Τὸ πρόβλημα, λοιπόν, καὶ σημερον προβάλλεται ὡς ἀπόφασις μεταβολῆς εἰς πρᾶξιν τῶν σωτηριωδῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀληθειῶν. Τὸ πρόβλημα, ἐφ' οὗ θὰ πρέπη σοβαρῶς νὰ κύψῃ πᾶσα ψυχὴ χριστιανικὴ, εἶνε τὸ πῶς ὁ ἀνθρωπος θὰ καταστῆ «φρόνιμος», οἰκοδομῶν τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν ἐπὶ τὴν πέτραν. Τοιοῦτος δ' εἶνε «πᾶς ὅστις ἀκούει τοῦ Κυρίου τοὺς λόγους καὶ ποιεῖ αὐτοῦς» (Μθ ζ', 24—25).

Ἡ Ἐκκλησις.

Ὁ Μακαριώτατος Ἡρωδιεράρχης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετέχων τῆς ἰδιαζόντως κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐνταθείσης εἰρηνευτικῆς προσπαθείας τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἀπηύθυνε τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ πρὸς τε τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸν εὐσεβῆ λαὸν τῆς Ἑλλάδος ἔκκλησιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἐφιστῶν πάντων τὴν προσοχὴν ἐπὶ ζητήματος ζωτικωτάτου διὰ τὴν ὑπόστασιν τῆς ἀνθρωπότητος. Τὸ διάβημα τοῦτο ἐνεποίησε βαθεῖαν εἰς τὴν κοινὴν γνώμην ἐντύπωσιν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν συνοδενσάντων τὴν Ἐκκλησίαν σχολίων τοῦ τύπου, χαρακτηρίσαντος αὐτὴν ὡς «συγκλονιστικὸν εἰρηνευτικὸν σάλπισμα» καὶ «οὐρανίαν ἐπιταγὴν» τοῦ διδάξαντος τὸν κόσμον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην καὶ μακαριστῶς τοὺς εἰρηνοποιούς. Κατὰ τηλεγραφικὰς δ' ἐκ Παρισίων εἰδήσεις ἡ Ἐκκλησις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἐκ τῶν πρώτων μετεδόθη

ραδιογραφικῶς ἀνὰ τὸν κόσμον. Εἰς τὸν παγγροστιανικὸν τῶν χριστιανῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν χορὸν ἠπῆρχε μία μόνη θέσις κενή ἐκείνου, ὅστις πάντοτε ἐγωιστικῶς ἀπουσιάζει ἐκ τῆς παγκοσμίου χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης.

Ἀνάξια προσοχῆς.

Ὁρθόδοξος ἐκ Γήνου διεβίβασε πρὸς ἡμᾶς διεξοδικὴν ἀναίρεσιν τῶν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Καθολικὴ» γραφέντων περὶ δῆθεν «ὑπὸ εἰεροδόξου (δηλ. ὀρθοδόξου) ἱερέως καὶ πολιτῶν τινῶν τῆς Γήνου ἀναβαπτισμοῦ καθολικοῦ νέου προκειμένου τὰ τυμφεύσσει τοῦτον μετὰ ὀρθοδόξου «νεάνιδος», ὅτι τάχα «ἐξεμεταλλεύθησαν τὴν ἀπορίαν του» καὶ ὅτι «τὸ μέτρον, ὅπερ ἐχρησιμοποίηθη (δηλ. ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων) δὲν ἦτο καὶ ἐνταῦθα ἢ περὶ καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἐλευθέραν βούλησιν τοῦ προσηλυτισθέντος καὶ ἀναβαπτισθέντος» κτλ. Ὁ γράφων, ἀνασκευάζων τὸ δημοσίημα τοῦτο τοῦ παπικοῦ φύλλον, χαρακτηρίζει αὐτὸ ὡς «λίβελλον κατὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» ἔνεκα τοῦ διέποντος αὐτὸ «ἀντιχριστιανικοῦ πνεύματος», ἐλέγχει δ' αὐτὸ ὡς ἀποτελοῦν «ὄρμαθὸν ψευδολογιῶν» ἐπὶ σκοπῷ «ἐξίψιφως τῶν πνευμάτων τῶν ἰηρίων συμπολιτῶν καὶ διαταράξεως τῶν ἁρμορικῶν σχέσεων τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν καθολικῶν χριστιανῶν τῆς γῆσου», ἐκθέτει δὲ λεπτομερῶς τὰ γεγονότα καὶ τὰς περιστάσεις ἐξ ὧν ἐμφαίνεται ὅ,τι καὶ ἄλλως εἶνε εὐνόητον—ἐφ' ὅσον ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ εἶνε πάντη ἄγνωστος ὁ προσηλυτισμὸς καὶ ἡ ἔλλειψις θρησκευτικῆς μισαλλοδοξίας—, ὅτι δηλ. οὐδὲ προσηλυτισμὸς, οὐδ' ἀναβαπτισμὸς ἐγένετο, οὐδ' οἰαδῆτις σπουδὴ ἐπεδείχθη νὰ κερδηθῇ τάχα ἐν δῆθεν μέλος ἀλλοδόξου Ἐκκλησίας. Τὰ τοιαῦτα φλυαρήματα περὶ τῆς πολιτείας τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας εἶνε ἀνάξια προσοχῆς. Ὅ,τι ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος δημοσιεύματι τοῦ παπικοῦ φύλλον δέον νὰ ὑπογραμμισθῇ εἶνε ἡ αὐτοκαταδίκη τῶν ὑπὸ τῆς παπικῆς προπαγάνδας χρησιμοποιουμένων μεθόδων πρὸς ἄγρον προσηλυτῶν. Εἶνε δ', ὡς γνωστόν, αἱ μέθοδοι αὗται: ἐκμετάλλευσις τῆς ἀνεχίας τῶν ἀπόρων, εὐκολὸς ἠθικὸς ἐκβιασμὸς ἀπλῶν γυναικῶν καὶ ἀνηλικῶν παιδίων, ἀπάτη καὶ δολιότης, ἀλόγιστος φανατισμὸς καὶ ὅ,τι ἄλλο τόσον καλῶς γνωρίζει ὁ ὀρθόδοξος κόσμος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποῖου ἀγωνίζεται νὰ δρᾷ ad maiorem Dei gloriam ὁ πολύμορφος καὶ πολύτροπος παπικὸς πολύπους.

Ἡ «ἔλλειψις εὐγενείας».

Ἐλήφθη ἤδη ἐν Ἀθήναις ἐκ Λονδίνου τὸ πρῶτον τεῦχος ἐν ἀγγλικῇ γλώσσῃ ἔκδοσις νέου περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «The Eastern Churches Quarterly», οὗτινος σκοπὸς θὰ ἦνε «ἢ εἰς τοὺς δυτικούς βοήθεια νὰ ἐννοῶσι τὴν χριστιανικὴν τῆς Ἀνατολῆς παράδοσιν τὸ μὲν διὰ νὰ ἀποκτήσωσι πληρεστέραν γνῶσιν τῆς ἰδικῆς τινῶν καθολικῆς κληρονομίας, τὸ δὲ ἵνα γνωρίσωσι τὸν ἄριστον τρόπον τῆς προπαρασκευῆς τῆς ἐνώσεως τῶν κερωρισμένων (ἀπὸ τῆς Ρώμης) ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν». Τὸ «Tablet» τοῦ Λονδίνου, σχολιάζον τὴν ἔκδοσιν τοῦ

νέον τούτου καθολικοῦ περιοδικοῦ. λέγει ὅτι ἡμεῖς οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ καθολικοὶ ἠμελήσαμεν τοῦ πρὸς τοὺς ἀνατολικούς σχισματικούς καθήκοντός μας. Ἡ ἔταιρεία τοῦ ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου βπήρξε μία κίνησις πρὸς τὴν ὁρθὴν κατεύθυνσιν· δέον ὅμως αὕτη νὰ γείνη ζωηροτέρα. Ὑπῆρξεν ἔλλειψις εὐγενείας ἐκ μέρους μας τὸ ὅτι ἀφήκαμεν τοὺς ἀνατολικούς ἀδελφούς μας νὰ συσσωματωθοῦν περὶ τὴν ἀγγλικανικὴν σύγχυσιν, ἐνῶ ἡ ἀληθὴς αὐτῶν εὐτυχία θὰ ἐπιτευχθῆ ἐν τῇ ρωμαϊκῇ ἐνότητι...». Ἄς ἀφήσωμεν ἄνευ σχολίων αὐτὴν τὴν «ἔλλειψιν εὐγενείας», ἀφοῦ καὶ οἱ λίθοι κραυγάζουν περὶ τῶν μεσιτῶν τόσης εὐγενείας ἀγωνιωδῶν προσπαθειῶν τῆς προσηλυτιστικῆς μογομανίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνέκαθεν συγκεντρῶνται ἢ παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς ἀκάματος προπαγανδιστικῆ ὁρᾶσις τῶν καθολικῶν.

Ὑπὲρ τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀπηνύνη διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου ἐπὶ τῷ νέφῃ ἔτει τὴν κάτωθι ἐσχίρη:

«Τὸ νέον ἔτος εὐρίσκει τὴν Ἑλλάδα ἐν καταστάσει ἀναμονῆς καὶ προσδοκίας, συνεπεία τῶν προκηρουχθεῖσων ἐκλογῶν. Ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων μου, ἐπικοινωνῶν ἄμέσως μετὰ τοῦ λαοῦ, δύναμαι νὰ βεβαιώσω, πρᾶγμα ἄλλωστε εἰς ὅλους ἀντιληπτόν, ὅτι ὁ λαὸς ἐκουράσθη ἐκ τῶν συνεχῶν μεταβολῶν, διψᾷ δὲ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης καὶ εἰρήνης. Αἱ σχετικαὶ προσπάθειαι τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως εὐρίσκουν βαθυτάτην ἀπήχησιν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ, ἀναμφιβόλως δὲ οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς χώρας θὰ ὑποβοηθήσουν τὰς ἐθνοσωτηρίους εἰρηνευτικὰς προσπάθειάς ταύτας καὶ θὰ συνεργασθοῦν διὰ τὸ καλὸν τῆς χώρας καὶ τοῦ ἔθνους. Ὁ πολιτικὸς στίβος πρέπει νὰ εἴνε εὐγενῆς ἄμιλλα ὑπὲρ τῶν ιδεωδῶν τοῦ ἔθνους καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ὅλαι αἱ πλευραὶ τοῦ δημοσίου βίου ἔχουν ἀνάγκην ἀναζωογονήσεως, δὲν πρέπει δὲ νὰ παραμεληθῆ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ στηρίζεται ὁ καθόλου βίος τοῦ ἔθνους. Ἐύχομαι τὸ ἀρχόμενον ἔτος ν' ἀποβῆ ἔτος εἰρήνης καὶ ἀπαρχῆ νέας σταδιοδρομίας τοῦ ἔθνους».

Ἐσφαλμένη πληροφορία.

Ὑπὸ ἐβδομαδιαίας ἐφημερίδος τῶν Ἀθηνῶν ἀνεγράφη πληροφορία καθ' ἣν δῆθεν ὁ Ὄργανισμός Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας Περιουσίας ἔχει ἔλλειμμα 4 ἑκατομ. δραχμῶν. Τὸ ἀρμόδιον Γραφεῖον δηλοῖ τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Ὄργανισμός Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Περιουσίας ἄμα τῇ συστάσει του κατὰ τὸ ἔτος 1930 συνήψε δάνειον παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῇ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους 15 ἑκατομμυρίων πρὸς ἐξόφλησιν τῶν καταλειφθεῖσων ὀφειλῶν τοῦ καταργηθέντος Γ. Ε. Τ. (ὀφειλόμενοι μισθοὶ Ἱεραρχῶν, Ἱεροκηρῶν, ἀποζημιώσεις ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων, ὀφειλαὶ ἐκ δανείων πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν περὶ τὰ 6 ἑκατομμύρια). Ἦδη τὸ δάνειον τοῦτο κατὰ τὸ τέλος τῆς χρήσεως 1935 περιορίζεται εἰς ὄρχ. 2.250.000. Ὑπερκαλυπτόμενον ἀπὸ τὰ διάφορα ἐνεργητικὰ στοιχεῖα

τοῦ Ὄργανισμοῦ (Ἀγξιπρόθεσμοι ἀπαιτήσεις καὶ διάφοροι ὀφειλαὶ τρίτων). Πάντως ὁ Ὄργανισμός εὐρίσκει εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ ἀνακοινώσῃ ὅτι ἔχει ἐξησφαλισμένον πλῆρες ἰσοζύγιον ἐσόδων καὶ ἐξόδων καὶ δαίνει τόσον σταθερῶς, ὥστε νὰ δυνηθῇ προσεχῶς, παρὰ τὰς ἀντιξόους περιστάσεις, καὶ νὰ ἐπικουρήσῃ γενικώτερον τὴν Ἐκκλησίαν.»

Σπάρτης Γερμανός.

Τῇ 30 λήξαντος Δεκεμβρίου μετὰ βραχεῖαν νόσον ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ Μητροπολίτης Σπάρτης Γερμανός Τρωάνας. Γεννηθεὶς ἐν Κεφαλληνίᾳ τῷ 1870 τὴν μὲν πρώτην θεολογικὴν παιδευσιν ἔλαβεν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ Σχολῇ, μετὰ δὲ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτοῦ χειροτονηθεὶς διάκονος ὑπὸ τοῦ Ἀθηνῶν Γερμοῦθου Καλλιγᾶ μετέβη εἰς Γερμανίαν πρὸς εὐρυτέρας θεολογικὰς καὶ φιλοσοφικὰς σπουδὰς, διακονήσας δὲ μετ' αὐτὰς ὡς ἱερατικὸς προεστάμενος ἑλληνικῶν ἐν Ἐνῶπιῃ κοινοτήτων ἐπανέκαμψεν εἰς Ἑλλάδα, ἐνθα εἰργάσθη ὡς ἱεροκήρυξ Χαλκίδος καὶ εἶτα Ἀτικοβουιωτίας, τῷ δὲ 1906 διωρίσθη πρῶτος Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ μετὰ ἐν ἔτος προήχθη εἰς τὴν Μητρόπολιν Σπάρτης. Τῷ 1921 ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου εἰς Ἀμερικὴν πρὸς τακτοποίησιν τῶν ἐκεῖ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ἐν τῷ μεταξὺ παραμείνας ἐν Ἐνῶπιῃ πρὸς θεραπείαν τῶν ὀφθαλμῶν του ἐπανῆλθε τῷ 1924 εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ἣν ἐποίησε μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως μέχρι τῆς τελευταίας. Τυχῶν εὐρείας μορφώσεως ὁ ἀείμνηστος ἱεράρχης διεκρίνετο διὰ τὴν δξύνουσαν καὶ τὴν εὐφράδειάν του, ἐφ' ᾧ καὶ ἐκαλεῖτο ὡς μέλος τῶν ἐκάστοτε νομοπαρασκευαστικῶν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἐπιτροπῶν, παρὰ τὴν βαρεῖαν δὲ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη πάθησιν τῶν ὀφθαλμῶν ἠδύνατο νὰ ποιμαίνῃ ἀπροσκόπτως τὴν λαχούσαν αὐτῷ ἐπαρχίαν, ἣτις περιέβαλλεν αὐτὸν διὰ πολλῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς.

Ὁ Κύριος ἀναπαύσαι τὸν μεταστάνα ἱεράρχην ἐν δικαίον σκηναῖς.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τῇ 29 παρελθόντος μηνὸς Δεκεμβρίου ἀνηγγέθη ὁ θάνατος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Φωτίου Β'. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τηλεγραφήσας τὴν θλιβεράν εἴδησιν πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας καὶ παρακαλέσας ὅπως τελεσθῶσιν ὑπ' αὐτῶν ἐπιμνημόσυνοι εἰδήσεις, μετὰ τῶν παρεπιδημούντων ἐν Ἀθήναις Ἀρχιερέων ἐτέλεσεν ἐπιμνημόσυνον δέησιν ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Ἀπ. Ἀνδρέου, συνελυπήθη δὲ τὴν Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπαντήσας εἰς ἐπίσημον τηλεγραφικὴν ἀναγγελίαν γενομένην παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡρακλείας κ. Βενιαμίν. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐν Κ. Ἰόλκι κηδείας, περὶ ὧραν 11ην, ἐτελέσθη καὶ αὐθις ἐπιμνημόσυνο δέησις ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰς ὃ παρέστη καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος, ἀντεπροσώπευσε δὲ τὴν Κυβέρνησιν ὁ Ὑπουργὸς τῶν θρησκευμάτων κ. Δ. Μπαλάνος.

—Περὶ ὧραν 6 μ. μ. τῆς 30 Δεκεμβρίου ἐτελεύτησε τὸν βίον καὶ ὁ Μητροπολίτης Σπάρτης Γερμανός, ὅπως ἀπροόπτως, διότι ἐφαίνετο βελτιουμένη ἡ κατάστασις του. Διαταγῇ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου ἱερᾶς μεταβάντες εἰς τὴν

κλινικήν Γερουλάνου ἐτέλεσαν τὰ νενομισμένα καὶ ἐνέδυσαν τὸ λείψανον τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου, ὁ δὲ Ἐπίσκοπος Χριστουπόλεως ἐτέλεσε Τρισάγιον. Μετὰ τοῦτο ὁ νεκρὸς μετηνέχθη εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ ἁγ. Ἐλευθερίου ὅπου μεταβάς ὁ Μακαριώτατος ἐτέλεσε Τρισάγιον. Τὴν ἐπαύριον, 31ην Δεκεμβρίου, ἀνακομισθέντος τοῦ λειψάνου εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐτελέσθη περὶ ὧραν 3 1/2 μ. ἡ κηδεῖα ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς κόσμου, παρίστατο δὲ καὶ ὁ Ὑπουργὸς κ. Μπαλάνος. Τῆς ἱεράς τελετῆς τῆς κηδεῖας μετὰ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου μετέσχον οἱ Σεβ. Λαγκαδά, Σάμου, Γυθείου, Ἐλασσώνος καὶ Παραμυθίας. Ἐν τῷ δ' ἔξεφωνήθησαν λόγοι ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, τοῦ Ἱεροκήρυκος Σπάρτης Ἀρχιμ. Μελετίου Γαλανοπούλου, τοῦ Αἰδέου Γερασίμου Ποταμιάνου, καὶ τοῦ Δημάρχου Σπάρτης.

— Τοποτηρητῆς τῆς χερουσίας Μητροπόλεως Σπάρτης διορίσθη ὁ Ἱεροκῆρυξ Μελέτιος Γαλανοπούλου.

— Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν καὶ τοῦ νέου ἔτους ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀντήλλαξε κατὰ τὸ ἔθος συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ γράμματα πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐδέχθη δὲ τὰς ἐπισκέψεις πολλῶν ἐπισήμων.

— Τῇ 2ῃ Ἰανουαρίου ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τιμὴν τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐρησκειμάτων καὶ Παιδείας κ. Δημ. Μπαλάνου παρέθηκε γεῦμα πρὸς τοὺς Καθηγητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου.

— Τῇ 7ῃ Ἰανουαρίου περὶ μεσημβρίας ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐδέχθη τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰς ἰδιαιτέραν ἀκρόασιν παραταθεῖσαν ἐπὶ ὧραν.

— Ὁ πανος, ἀρχιμ. κ. Κύριλλος Καρμπαλιώτης, καθηγητῆς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Εὐελπίδων, ἔδωκε διάλεξιν ἐνώπιον τῶν Καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Σχολῆς με θέμα, «Ἡ Ἐρησκεία καὶ ἡ παιδεία συντελεσται τῆς Ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Οἱ σοβιετικοὶ ἄθεοι, διὰ τὴν ἀντιδράσωσιν κατὰ τῆς ἐπὶ τῇ προσεγγιζούσῃ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων ἰδιαίτουσης θρησκευτικῆς ἐκδηλώσεως τοῦ λαοῦ, κατήρτισαν πρόγραμμα μεγάλων ἀντιθρησκευτικῶν ἐπιδείξεων καθ' ὅλον τὸν Δεκέμβριον, τὴν ἐτελέσαν τὸ ὅποιον ἀνέλαβεν εἰδικὴ ἐπιτροπὴ, ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ἐπίτροπον Κρυλένκο. Κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦτο ὑπελογίζετο ἡ διοργάνωσις 2.500 ἀντιθρησκευτικῶν συλλαλητηρίων, συνκέντρώσεων καὶ ἐπιδείξεων, 30 μεταβιβάσεις ἀντιθρησκευτικοῦ χαρακτῆρος διὰ πάντων τῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν, κυκλοφορία 20 σιδηροδρομικῶν εἰρῶν μετ' ἀντιθρησκευτικῶν κινηματογραφικῶν ταινιῶν πρὸς ἐπίδειξιν εἰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ διοργάνωσις, κατὰ τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς, ἐν πάσι τοῖς θεάτροις δωρεάν λαϊκῶν διασκεδάσεων ἀποκλειστικῶς ἀντιθρησκευτικοῦ χαρακτῆρος.

— Πρὸ τῆς ρωσικῆς ἐπαναστάσεως ἐν Πετρούπολει ὑπῆρχον 300 ναοὶ καὶ τρεῖς μοναῖ, ἐν αἷς ἡ διάσημος Λαύρα τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου Νέβσκη, ἐν ἣ ἤδρευεν ὁ Μητροπολίτης Πετρούπολεως. Ἐκτοτε πάσαι αἱ μοναὶ μετεβλήθησαν εἰς μουσεῖα καὶ λέσχας, τὰ δὲ ἐν αὐταῖς νεκροταφεῖα προωρίσθησαν εἰς ταφὴν μόνον τῶν μελῶν τῆς σοβιετικῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων ἀξιωματῶν. Ἐκ τῶν ναῶν ἀπέμειναν μόνον 33, οὐχὶ ὅμως πάντες χρησιμοποιοῦμενοι ὑπὸ τῶν πιστῶν, διότι πρὸς συντήρησιν αὐτῶν ἀπαιτοῦνται μεγάλαὶ δαπάναι, δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν ν' ἀντιμετωπισθῶσι καὶ οἱ βαρῦτατοι διὰ τὴν λειτουργίαν των φόροι.

— Πληροφορίαι ἐκ Μόσχας ἀναφέρουν ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Οὐράλιων ἀνεφάνησαν πολυάριθμοι μοναχοὶ Ἱεροκήρυκες, ὑποκινούντες τοὺς πληθυσμούς τῆς κατὰ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας καὶ τῶν διωγμῶν τῆς πίστεως, ὅτι δὲ μεταξὺ αὐτῶν δημοφιλέστερος τυγχάνει εἰς μοναχὸς προσαγορευόμενος «πᾶτερ Πέτρος». Οὗτος, περιοδουῶν ἀνά τὰ χωρία, διὰ τῶν κηρυγμάτων, τῶν προρρησεων καὶ τοῦ ὄρου τῆς διοράσεώς του συναθροίζει περὶ ἑαυτὸν τεράστια πλήθη, τὰ ὅποια ἀποδίδουσιν εἰς αὐτὸν καὶ θαυματουργικὰς λαματικὰς δυνάμεις. Τινὰ μάλιστα τῶν χωρίων ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν λόγων του ἀναφανδὸν ἐξανίσταν-

ται κατὰ τῆς καθεστηκυίας ἀρχῆς. Εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἔθρου στρατοῦ ἐσηματίσθη ἡ πεποιθήσις ὅτι ὁ «μυστηριώδης» οὗτος μοναχὸς ἔχει τὴν θαυματουργὸν ἰδιότητα νὰ ἐμφανίζεται ταυτοχρόνως εἰς διάφορα μέρη λίαν ἀπομακρυσμένα ἀλλήλων, ὁ δὲ λαὸς πιστεύει ὅτι ὁ «ἅγιος» οὗτος μοναχὸς εἶνε ὁ πρόδρομος τῆς ἐπιχειρημένης πτώσεως τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας.

— Ἐν Βελιγραδίῳ ἐτελεύτησε κατ' αὐτὰς ὁ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς σερβικῆς πρωτεύουσος διαπρεπὴς ῥώσος καθηγητῆς πρωτιερεὺς Θεόδωρος Τιτώφ, ἐπὶ μακρὰ ἔτη διδάξας τὴν ἐθνολογίαν ἐν τῇ Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Κιέβου καὶ γνωστὸς μεταξὺ ἄλλων καὶ διὰ τὸ περὶ τῶν Σαρμαρικῶν σπουδαῖόν του ἔργον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἐν Νοτιοσλαβίᾳ μέγας ἀριθμὸς οὐνιτικῶν χωρίων κατοικουμένων ὑπὸ καρπαθίων ῥώσων ἐπέδειξε διάθεσιν ἐπιστροφῆς εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν. Τοῦτων ἡγεῖται ὁ ἐπίσκοπος Μπάτσκις Εἰρηναῖος, ἤδη ἐγκαινιάσας τρεῖς ὀρθοδόξους ναοὺς εἰς τῶς οὐνιτικὰς ἐνορίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Ἡ ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ τοεχικὴ ὀρθόδοξος ἐπαρχία ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον Γοράτςδ-ἀριθμεῖ 30.000 πιστοὺς καταγεγραμμένους εἰς 16 ἐνορίας μετ' ἰσαριθμῶν ἱερέων.—Ἐν τῇ ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ αὐτονόμῳ ἐπαρχίᾳ τῆς παρακαρπαθίου Ρωσίας παρατηρεῖται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁμαδικὴ ἐπιστροφή τῶν οὐνιτῶν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, ἰδίως ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἐπισκόπου Δαμασκηνοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μουκάτσεβ. Κατὰ τινα διάλεξιν του οὗτος ἐδήλωσεν ὅτι, ὅταν ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἤρχισεν νὰ ἀναγεννᾶται ἐν τῇ παρακαρπαθίῳ Ρωσίᾳ, οἱ πιστοὶ ἀνῆρχοντο εἰς δύο χιλιάδας περίπου, ἐνῶ σήμερον ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἀνῆλθεν εἰς 150.000 ψυχὰς μετὰ 124 ναῶν.—Ἐν Πράγῃ ἐτελέσθησαν πανηγυρικῶς τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἀνεγερόντος ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως καθεδρικῶν ναοῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΣΘΟΝΙΑΣ

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει δεκαπενταετίας ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον τῆς ἐν Ἐσθονίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀναρρήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξάνδρου ἐτελέσθη ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Ἀλεξάνδρου Νίβσκη πανηγυρικὴ ἀρχιερατικὴ λειτουργία, ἱερουργούντων τῷ Μητροπολίτῳ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πετσέρσκις Νικολάου μετὰ 25 ἱερέων. Πρὸς ἐσπέραν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας πρὸς τιμὴν τοῦ ἑορτάζοντος διοργανώθη συναυλία, καθ' ἣν παρήσαν οἱ ἐπίσημοι.

ΡΩΜΑ-ΓΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Περὶ τὰ μέσα τοῦ παρ. Δεκεμβρίου ἐν τῷ Βατικανῷ ὀνομάσθησαν εἴκοσι νέοι καρδινάλιοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Πρῶτανις τοῦ ἐν Παρισίοις καθολικοῦ Ἰνστιτούτου καὶ μέλος τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας σεβ. Baudrillart, ὅς καὶ ὁ συροκαθολικὸς Πατριάρχης Ἀντιοχείας Σεβ. Tarrouni. Ἀπὸ μακροῦ χρόνου δὲν ἐσημαίωθη προαγωγή τίσον ἀθρόα εἰς καρδινάλιους, πρῶτην δὲ φορὰν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κληρικὸς τῆς Ἀνατολῆς εἰσέρχεται εἰς τὸ ἱερὸν κολλέγιον τῶν καρδινάλιων.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἰωάννου Ν. Φραγκούλα, Τρία ἱστορικὰ σημεῖωματα περὶ τῆς νήσου Σικιάθου. (Ἀνατύπωσις ἐκ τῶν «Ἑλληνικῶν»). Ἀθήναι, Τύποις «Ἐστίας» 1935.

Γ. Βαλέτα, Τὰ νέα λεσβιακὰ γράμματα. Α' Ὁ Σταυρῆς Ἀναγνώστης καὶ ἡ Σχολὴ του. Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Ποιμένων» Μυτιλήνης). Τύποις «Δημοκράτου» 1935.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Κενῆς οὔσης τῆς θέσεως τοῦ Γραφέως τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἔχοντος συμφώνως τῷ νόμῳ δημοσίαν θέσιν καὶ μισθὸν Γραμματέως Β' τάξεως, καλοῦνται οἱ βουδόμενοι ἵνα υποβάλλωσι σχετικὰς αἰτήσεις, ἐπισυνάπτοντες αὐταῖς πτυχίον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἢ ἄλλης ὁμοταγῆς τοιαύτης.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱεράς Συνόδου).

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Μητρόπολις Κορίνθου.

Καλοῦνται οἱ βουλόμενοι νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν ἐφημερίου ἱερέως τοῦ ἱεροῦ ναοῦ «Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου» τῆς ἐνορίας Εὐαγγελιστρίας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπως ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐκ τοῦ νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά αὐτῶν προκειμένου ν' ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους διὰ τὴν θέσιν τῆς ἐν λόγῳ ἐνορίας. Ἐν Κορίνθῳ τῆ 21 Δεκεμβρίου 1935. † Ὁ Κορινθίαις Δαμασκηνό.

Ἱ. Μητρόπολις Μυτιλήνης.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 81 τοῦ ἰσχύοντος ἐνοριακοῦ νόμου 5439 καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς κενωθείσας τακτικάς Ἐφημεριακάς θέσεις τῶν ἱ. ναῶν Εἰσοδίων Θεοτόκου Θεομῆς καὶ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Παναγιούδας ὅπως ὑποβάλλωσι σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν νενομισμένων πιστοποιητικῶν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου λήγοντος ἔτους. Ἐν Μυτιλήνῃ τῆ 20 Δεκεμβρίου 1935 † Ὁ Μυτιλήνης Ἰάκωβος.

Ἱ. Μητρόπολις Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ 5439 νόμου (καδικ.) «Περὶ Ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημεριῶν» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ ἐν Κοτσερίδι, Καλύβια, Γαβριᾶ ἱ. ναοῦ ἁγ. Δημητρίου ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ εἰρημένου νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι ἐφημέριοι τοῦ ὡς ἄνω ἱ. ναοῦ. Ἐν Μεγαλοπόλει τῆ 15 Δεκεμβρίου 1935.

† Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Προκόπιος

Ἱ. Μητρόπολις Γυθείου-Οἰτύλου-Κυθέρων.

Προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἐκ τοῦ νόμου προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Γραφεῖον ἡμῶν τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι Μαυροβουνίου. Ἐν Γυθείῳ τῆ 16 Δεκεμβρίου 1935.

† Ὁ Γυθείου-Οἰτύλου Διονύσιος

Ἱ. Μητρόπολις Θήρας.

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα ὅπως ἐντὸς τῆς 22ας Ἰανουαρίου 1936 ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 83 τοῦ νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» ὀριζόμενα πιστοποιητικά προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνάδειξιν ὑποψηφίων ἱερέων πρὸς πλήρωσιν τῶν χηρευσῶν ἐνοριῶν: Ἀκαθίστου Οἴας, ἁγίου Γερασίμου Φηροστεφανίου, Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἱου, ἁγίων Ἀναργύρων Θεσσαλίων καὶ ἁγίου Σπυρίδωνος Βρούτσι Ἀμοργοῦ. Ἐν Θήρῃ 22 Δεκεμβρίου 1935. † Ὁ Θήρας Ἀνθίμος.

Ἱ. Ἐπισκοπὴ Κυθωνίας καὶ Ἀποκορώνου.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος Νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν κ.λ.π.» προσκαλοῦμεν τοὺς κεντημένους τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 82 παρ. 3 τοῦ ἰδίου νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Ἀσῆ—Γωνιάς Ἀποκορώνου ὅπως ἐντὸς τριάντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς ἀνωτέρας χηρευούσης θέσεως. Ἐν Ἡρακλείῳ τῆ 18 Δεκεμβρίου 1935. † Ὁ Κρήτης Τιμόθεος.

—Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν κ.λ.π.» προσκαλοῦμεν τοὺς κεντημένους τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 82 παρ. 3 τοῦ ἰδίου νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ βουλο-

μένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Κουφοῦ Κυθωνίας ὅπως ἐντὸς τριάντα (30) ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς ἀνωτέρας χηρευούσης θέσεως. Ἐν Ἡρακλείῳ τῆ 19 Δεκεμβρίου 1935. † Ὁ Κρήτης Τιμόθεος.

Ἱ. Μητρόπολις Κρήτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 «περὶ Ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημεριῶν κ. λ. π.» προσκαλοῦμεν τοὺς κεντημένους τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 82 παρ. 3 τοῦ ἰδίου νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας Γάλυπε Πεδιάδος ὅπως ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς ἀνωτέρας χηρευούσης θέσεως. Ἐν Ἡρακλείῳ τῆ 31 Δεκεμβρίου 1935.

† Ὁ Κρήτης Τιμόθεος

*Προσωρινὴ Ποιμαντορία**Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Κισσάμου καὶ Σελίνου*

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 81 τοῦ κωδικοποιηθέντος νόμου 5439 «Περὶ Ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ Ἐφημεριῶν κ. λ. π.» προσκαλοῦμεν τοὺς κεντημένους τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 82 παρ. 3 τοῦ ἰδίου νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας Ἐλους καὶ Λίμνης Κισσάμου ὅπως ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσι τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κρήτης, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν δι' ἐκλογῆς τῆς ἀνωτέρας χηρευούσης θέσεως. Ἐν Ἡρακλείῳ τῆ 30 Δεκεμβρίου 1935.

† Ὁ Κρήτης Τιμόθεος

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον ΟΔΕΠ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν διακηρύττει δι' ἐκτίθησιν εἰς πλειοδικτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως ἐνεργηθησομένην δι' ἐνσφραγιστῶν προσφῶρων τὰ κάτωθι ἀκίνητα: 1) Ἐλαιῶν εἰς θέσιν Ἀληθινὸ ἐκ 260 ἐλαιοδένδρων ἐκτάσεως 30 στρεμμάτων τῆς ἱ. μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Πόρου. 2) Ἐλαιῶν εἰς θέσιν Προσῆλι ἐξ 100 ἐλαιοδένδρων ἐκτάσεως 7 στρεμμάτων τῆς αὐτῆς μονῆς. 3) Ἀγρὸς μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἐλαιοδένδρων ἐκτάσεως 100 τ. μ. εἰς θέσιν Ἀσκέλι τῆς ἱ. μονῆς Προφήτου Ἡλιοῦ. 4) Ἀγρὸς εἰς θέσιν Ἐπάνω Ἀληθινὸ ἐκτάσεως τριῶν στρεμμάτων τῆς αὐτῆς μονῆς. 5) Ἀγρὸς εἰς θέσιν Βάριζα ἐκτάσεως ἐνὸς καὶ ἡμίσεως στρέμματος τῆς ἱ. μονῆς Προφήτου Ἡλιοῦ καὶ 6) Ἀγρὸς εἰς θέσιν Πλάκα ἐκτάσεως 125 τετρ. μέτρων τῆς αὐτῆς μονῆς, ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὄρων τῶν ὑπ' ἀριθ. ἐ. ἔ. διακηρύξεων τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ὑδρας καὶ Σπετσῶν καὶ συγγραφῆς ὑποχρεώσεων. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Πόρῳ εἰς τὸν συνήθη τόπον τῶν δημοπρασιῶν τὴν 9ην Φεβρουαρίου 1936 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς. Τῆς συγγραφῆς ὑποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ὄρων δύναται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι παρὰ τῷ οἰκίῳ Ὑπ'στήματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς † Ὁ Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Προκόπιος.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία:

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
- † Ὁ Τριῶνης καὶ Σταγῶν ΠΟΥΓΚΑΡΠΟΣ
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΙΩΑΚΕΙΜ